

ILUSTROWANY DZIENNIK ŚLĄSKI

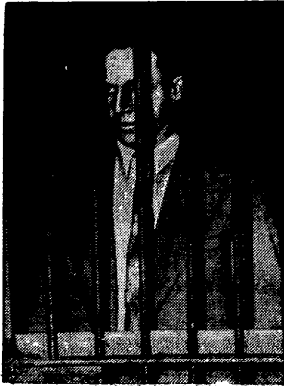
POLSKA ZACHODNIA

Redaktor naczelny: Edward Rumun, (tel. 350-85). Druk: Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp., Katowice, Batorego 2 i Kościuszki 15. Tel. 308-78 i 304-26. Red. odpow.: Wilhelm Cholewa.

Administracja: Katowice, ul. Kościuszki 15, of. II p. Telefon: 337-67, 350-85. P. K. O. Katowice 303-551. Przyjmowanie abonamentu i ogłoszeń. Reprezentacja: Chorzów: Gimnazjalna 21, tel. 411-33. Bielsko: Nad Niprem 2, Tel. 36-57. Lubliniec: Kilińskiego 7, I. p. Cieszyń: Stary Targ 4, II p. Tel. 1485. Rybnik, Al. 3 Maja 27, tel. 169. Abonament z odnośnikiem do domu lub z przesyłką pocztową miesięcznie 2 zł 50 gr. Przyjmują: Administracja, Reprezentacja, Poczta (listowi), Agenci i Kioski.

CENNIK OGŁOSZEŃ: za 1 m/m (1 lin - 70 m/m) na stronie tytułowej zł 1,00, w tekście zł 0,80, skrośliwi do 100 mm - zł 50,00, 100-200 mm za 1 m/m jednoliny zł 0,60, ponad 200 mm za 1 m/m jednoliny zł 0,50, 0,80. - Ogłoszenia w dziele ogłoszeniowym za 1 m/m (1 lin - 56 m/m) zł 0,50. Drobnie ogłoszenia w dziele ogłoszeniowym za słowo zł 0,20 (dla poszukujących pracy zł 0,10, matrymonialne zł 0,80).

Hauptmanna stracono w piątek w nocy na krześle elektrycznym

Brunon Ryszard Hauptman.

TRENTON. Hauptman został stracony w nocy z piątku na sobotę o godz. 1.41. Onegdaj były czynione jeszcze przez obrońców rozprawy usiłowania, aby go uratować. W chwili, gdy Hauptman miał być wprowadzony do sali, w której są wykonywane wyroki, dyrektor więzienia kazał przesłać swemu sekretarzowi upewnienie się telefonicznie, że żadne szanse odroczenia egzekucji już nie istnieją. O godz. 1.41 Hauptmana wprowadzono do sali, gdzie znajdowało się krzesło elektryczne. Hauptman zachowywał się zupełnie spokojnie, uderzając tylko zupełną bładość jego twarzy. Dwaj strażnicy wzięli odpowiedzialność za go do krzesła, na którym usiadł, nie próbując się bronić. Kiedy przywłaszczano go do krzesła, patrzył spokojnie na 55 świadków, którzy mieli być obecni przy egzekucji. Pierwszy raz puszczone orad o godz. 1.41 następnie dwa wyładowania zakończyły egzekucję. O godz. 1.44 kłak wywleczł orad.

Ostatnie chwile przed straceniem. NOWY JORK. obrońcy Hauptmana do ostatniej chwili starali się o uzyskanie dalszego odroczenia egzekucji. Na pół godziny przed wzięciem oradu do krzesła elektrycznego obrońca po kilkugodzinnej konferencji z generalnym prokuratorem Wilentzem oświadczył dziennikarzom amerykańskim, że musiał odrzucić wszystkie prośby zarówno o utaskawienie, jak o odroczenie egzekucji, gdyż w całej sprawie wyroki pana zostały już wszystkie możliwe środki prawne. Jeszcze przez całe południe piątkowe trybunał łask obradował, jeszcze istniała nadzieja, że uzna dowody przeciw Hauptmanowi za niedostateczne, zdawało się, że możliwe jest nawet wznowienie całego procesu. W południe zawił się w celli Hauptmana jego obrońca Fisher i ległemu apatycznie na przychylnie skazańców oświadczył, że jest jeszcze nadzieja na jego uratowanie. Z sali posiedzeń trybunału zaczęły nadchodzić jednak coraz niekorzystniejsze wiadomości. - Przywiezieni samolotem z Chicago świadkowie przegrywają członkowie świata podziemnego odwołujące kary więzienia, zeznali zgodnie, że Wendel w czynie porwania dziecka Lindbergha przebywał w Chicago, a więc z całą pewnością nie ma nic wspólnego.

Dzieje porwania dziecka Lindbergha. W chwili, gdy prasa całego świata przepłoniła jest wstrząsającymi opisanymi przygotowanymi

do egzekucji i odraczania stracenia Hauptmana, warto choćby pokrótce przypomnieć przebieg całej afery, której epilog rozegrał się ub nocy w Trenton. Początek całej sprawy sięga 1932 r. 1 marca 1932 r. Społeczeństwo amerykańskie a z nim cały świat zostały zainformowane - prawdopodobnie wręcz wieścią, że z willi Lindbergha porwano jego 20-miesięcznego synka - Złotyca zostawili w pokoju list, w którym domagają się 50,000 dolarów okupu za oddanie dziecka. 2 kwietnia 1932 r. dr Condon, zagadkowy przyjaciel płk. Lindbergha otrzymał list, w którym „kidnapper” poleca mu wypłacić okup osobie, która zjawia się w nocy na cmentarzu. Condon udaje się na cmentarz i wypłaca nieznaną mu osobnikowi 35,000 dolarów w banknotach, których numery zostały przez pułkownika zanotowane i podane do władomości polski i banków. 12 kwietnia 1932 r. W lasku w odległości 7 kilometrów od posiadłości płk. Lindbergha znaleziono przykryte liściem zwłoki dziecka. Lekarze, a następnie Lindberghowie, stwierdzili, iż są to zwłoki małego Lindbergha.

1 maja 1933 r. Jakis człowiek, podający się za J. Faulknera, usiłował zmienić w nowojorskim Federal Reserve Banku 3 000 dolarów - Były to banknoty z numerami, zanotowanymi przez płk. Lindbergha. Stwierdzono tylko że nazwisko Faulknera było fałszywe. 15 września 1933 r. właściciel stacji benzynowej zgłosił się do policji z banknotem 20 dolarowym, wycieczonym mu za benzynę przez jakiegoś człowieka. Rysopis odpowiadał wyglądowi Hauptmana. 18 września 1933 r. Brunon Ryszard Hauptman zostaje aresztowany pod zarzutem porwania i zabicia dziecka Lindbergha. Podczas rewizji w jego domu policja wykryła pod podłogą schowek, a w nim 14,600 dolarów; numery na nich stwierdzają, że pieniądze pochodzą z okupu za małego Lindbergha. 2 stycznia 1935 r. sąd przysędzycy w Flemington wydał wyrok, stwierdzający: „Uznajemy Brunona Ryszarda Hauptmana winnym morderstwa pierwszego stopnia”. Trybunał wydał na Hauptmana wyrok śmierci. Od tej pory aż do krytycznej nocy 3 kwietnia w celę śmierci, oczekując na wykonanie wyroku

Wpłaty Lasów Państwowych do Skarbu Państwa. WARSZAWA. W roku budżetowym 1935-36 Lasy Państwowe wpłaciły do Skarbu państwa tytułem: czystej nadwyżki dochodów nad wydatkami zł 30.179.574, wobec preliminowanych 25,5 milja. zł. Ponadto Lasy Państwowe wpłaciły w drodze rozrachunku ze Skarbem państwa złotych 5.456.673, czyli łącznie zł 35.636.248. Prócz tego z tytułu podatków państwowych i komunalnych w roku gosp. 1934-35 (tj. od 1. X. 1934 do 31. IX. 35 r.) Lasy Państwowe wpłaciły zł 6.545.626. Nadwyżka wpłat gotówkowych ponad kwotę preliminowaną umożliwiła Rządowi zwiększenie w drodze ustawowej kredytów dla Funduszu Pracy, celami zatrudnienia bezrobotnych na wsi przy pracach melioracyjnych i regulacji rzek o sumę 4,5 milja. zł.

E. KROEMEKE Lekarz-dentysta 3843 zawiadania Szanownych Pacjentów, iż gabinet lekarsko-dentystyczny został przeniesiony z dniem 1-go kwietnia br. w Chorzowie i z ul. Wolności 30, na ulicę Jagiellońską 7, I. piętro

Ribbentrop rozmawiał z Lloyd Georgem. LONDYN. Wczorajsza popołudniowa rozmowa von Ribbentropa z Lloyd Georgem jest ciągle jeszcze, jak donosi Reuters, otoczona tajemnicą. W siedzibie delegacji niemieckiej nie potwierdzają nawet samego faktu rozmowy. Fakt, iż Ribbentrop usłował spotkać się z b. premierem, wywołał w Londynie duże zdziwienie.

Budapeszt i Florencja notują trzęsienie ziemi. BUDAPEST. Obserwatoria seismograficzna w Budapeszcie i we Florencji zarejestrowały trzęsienie ziemi, którego centrum znajdowało się w odległości około 9 500 km na wschód od tych miast. Trzęsienie ziemi trwało od 2,30 w nocy do 5 rano.

Sprawa urady sztabów. LONDYN. Nawijając do faktu, że onegdaj rano przed złożeniem przez Edena oświadczenia w Izbie gmin Ribbentrop złożył krótkie, bo zaledwie 5 minut trwające wyznanie, Times twierdzi, że Ribbentrop przysłał odpowiadając Hitlera otrzymaną telefonicznie z Berlina, a odpowiadając, że Niemcy nie mogą zgodzić się obecnie na odroczenie fortyfikacji. Nadrenni, ale o ile narady sztabowe trzech mocarstw będą zdecydowane, stanowisko Niemiec pod tym względem może ulec zmianie. Rząd brytyjski - oświadcza „Times” - nie jest skłonny do takich targów. Według brytyjskiego poglądu urady sztabowe są przewidziane na okres przelotowy, aby wynagrodzić Francji i Belgii stratę bezpieczeństwa.

Przybywający do Warszawy polecamy: HOTEL „VICTORIA” ul. Jasna 26. Centrum. Woda bieżąca, od 5 zł. doba. Pokoje z łazienkami.

Osoba stołu wielkanocnego są naturalne WINA KRYMSKIE I KAUKASKIE stolowe: białe i czerwone, oraz deserowe słodkie i półsłodkie Do nabycia w pierwszorzędnych handlach win i restauracjach! (3894)

600 Najnowszych modeli wiosennych NA ŚWIĘTA KUPUJĄ WSZYSCY OBUWIE i POŃCZOCHY Katowice, św. Jana 1. Chorzów, Wolności 18. Sosnowiec, 3-go Maja 23.

Likwidowanie wpływów komunistycznych w Polsce WARSZAWA (tel. wł.). Władze bezpieczeństwa prowadzą na terenie całego kraju dalsze energiczne akcje, mające na celu całkowite likwidowanie wpływów komunistycznych w Polsce. Usiłując nocy dokonano w ramach tej akcji kilkunastulecia rewizji w Warszawie, przy czym zatrzymano 30 osób. Wśród zatrzymanych znajduje się szereg wybitnych działaczy komunistycznych. W oszakaniu z nimi, nekajęcego Lipszmana, policja znalazła motocykl, przygotowane do dokonywania notek komunistycznych, jak również liczna i bardzo pouczająca w swej treści korespondencja zagraniczna. Również na terenie województwa kieleckiego przeprowadzone rewizje, i aresztowania daly odczuwalnej nocy odbity plon. Na cmentarzu żydowskim w „Namielniku policja znalazła większy zapas ukrytej w grobach biblioty komunistycznej. W powiecie stopnickim województwa kieleckiego policja zatrzymała 18 osób pod zarzutem działalności wyrotowej. Wśród zatrzymanych znajduje się 9 b. aktywnych działaczy komunistycznych, których przekazano władzom sądownym.

13-te zwycięstwo Cambridge. LONDYN. W sobotę 4 bm odbył się na Tamizie doroczny międzynarodowy wyścig ósemek wiosłarskich Oxford - Cambridge. W wyniku losowania Oxford wybił sobie stromy tor i oczywiście wybrał ten który dawał mu pewne przewagę nad przeciwnikami. Jak wiadomo bieg odbywa się na dystansie 6 000 m Osada Oxfordu prowadziła od startu. Na drugim kilometrze wywusnęła się na czoło ósemka Cambridge i już nie oddała prowadzenia, mając na mecie przewagę 5 długości nad rywalami. Osenna Cambridge wygrała w czasie 21 min 6 sekund. Warto nadmienić, że obecne zwycięstwo Cambridge jest 13-tym kolejnym zwycięstwem ósemki tego uniwersytetu.

Francja wystąpi z własnym planem pokójn

PARYŻ. Wielkie dzienniki informacyjne potwierdzają wiadomości, iż rząd francuski w odpowiedzi na memorandum niemieckie zamierza wystąpić z własnym konstruktywnym planem pokoju w Europie. Plan ten zostałby przedstawiony już w czasie konferencji państw lokarneskich, która odbędzie się zapewne w środę w Paryżu. Rząd francuski jest bowiem zwolennikiem rozszerzenia prac tej konferencji. Plan francuski, który zostałby skonfrontowany z projektami niemieckimi, dotyczyłby więc nie tylko Francji, Belgii, Włoch, Anglii i Niemiec, lecz w ogóle całej Europy, obejmując wszystkie państwa, zarówno wielkie, jak i małe. Min. Flandin, jak podaje „Le Petit Journal” po definitywnym ustaleniu tego planu, będzie nalegał, by został on rozważony w możliwie najszerszym gronie, t. j. na Lidze Narodów. W ten sposób bowiem zostałyby odsunięte niebezpieczeństwa, jakie związane są z niemiecką metodą paktów bilateralnych i bezpośrednich negocjacji.

W Paryżu mówią: nie do przyjęcia!

PARYŻ. W ciągu ostatnich dwu nocy i całego dnia wczorajszego premier Saraut i minister Flandin badali każdą, rzecz można, literę odpowiedzi niemieckiej. Konkluzja wypadła następująca:

- 1) propozycje Hitlera są nie do przyjęcia;
- 2) Francja przygotowuje notę, wykazującą punkt za punktem niemożliwość wszczęcia negocjacji politycznych na warunkach, przedłożonych przez Hitlera;
- 3) rząd francuski jest bezwzględnie zdecydowany zamknąć wszelkie układy w ramach Ligi Narodów;
- 4) rząd francuski ogłosi, że kanonami jego polityki zagranicznej pozostają z jednej strony: bezpieczeństwo zbiorowe, pokój nierozdzielny na Zachodzie i Wschodzie, a z drugiej strony: absolutna solidarność Francji z jej sojusznikami i to bez względu na konsekwencje i obrót sprawy w najbliższej przyszłości. Wreszcie w zamiarach rządu francuskiego leży w

pierwszym rzędzie udzielenie urlopu ambasadorowi francuskiemu w Berlinie Francois Poncetowi. Urlop ten oznaczać ma niejako demonstrację dyplomatyczną i odmowę

rokowań na podstawie dokumentu niemieckiego.

Dodamy, że reakcja opinii francuskiej staje się coraz bardziej gwałtowna.

Nowa kolej ku morzu i połączenie wodne Śląska z Warszawą i morzem

Roboty inwestycyjne rozpoczęte

WARSZAWA (tel. wł.). W związku z rozpoczynającym się obecnie sezonem wiosennych robót publicycznych poszczególne Ministerstwa i urzędy przystąpiły w ramach ogólnopaństwowego planu inwestycyjnego do wykonywania swoich prac inwestycyjnych.

Ministerstwo Komunikacji przystąpiło już do prac inwestycyjnych z dziedziny dróg żelaznych i kolejowych, przy których na pierwsze miejsce wysuwa się budowa kolei Sierpc—Toruń, która posiada wielkie znaczenie gospodarcze, gdyż stwarza bezpośrednie połączenie między północno-wschodnimi polaciami kraju, a wybrzeżem morskim z pominięciem węzła kolejowego warszawskiego. Wybudowanie tej kolei, której ukończenia spodziewać się należy jeszcze w bieżącym roku, ma podwójne znaczenie dla północno-wschodnich województw, gdyż z jednej strony skracca znacznie drogę do morza, co wpłynie na potaniecie transportów produktów, dostarczanych z głębi kraju na Pomorze, a z drugiej strony przy pominięciu przeciążonego kolejowego węzła warszawskiego wpłynie na przyspieszenie tych transportów.

W dziale prac inwestycyjnych, nad którymi opiekę wykonuje Ministerstwo Komunikacji na wyróżnienie zasługują również prace inwestycyjne wodne, a mianowicie w pierwszym rzędzie połączenie wodne Górnego Śląska z Warszawą i portem morskim oraz budowa zapór wodnych w Rożnowie nad Dunajcem i Porębiec nad Sołą.

Ministerstwo Rolnictwa ma opiekę nad robotami melioracyjnymi, ruchem budowlanym zajmują się Bank Gospodarski Krajowy, a inwestycje miejskie poruczone są samorządom terytorialnym. Ponadto we wszystkich okolicach kraju rozpoczęły się już roboty prowadzone przez Fundusz Pracy, na których zatrudnieni są bezrobotni. Wszystkie te prace scharmonizowane są w ogólnym planie inwestycyjnym. Poszczególne resorty prowadzą roboty z uzyskanych na ten cel funduszy, a ponadto zawierają w ramach przewidzianych przez budżet umowy kredytowe. Dotychczas na roboty inwestycyjne poza sumami przeznaczonymi przez Fundusz Pracy przewidziano jest z funduszy budżetowych kredyt w wysokości 20 milionów złotych a przed dniem 15 kwietnia br. przeznaczonych będzie dalszych 15 milionów złotych.

Dr. med. ADLER

Choroby skórne i weneryczne

przeprowadził się i ordynuje obecnie

W KATOWICACH, przy ulicy Micklewicza 10, I. p. Tel. 31176

Francja domaga się zwolnienia konferencji państw lokarneskich na środę

LONDYN. Charge d'affaires Francji odwie- dź minister Eden, informując go, że rząd francuski propo-uje zwolnienie na przyszłą środę konferencji mocarstw lokarneskich do Brukseli lub Paryża. Po szczegółowym zbadaniu tej propozycji, minister Eden zwrócił uwagę charge d'affaires Francji i ambasadorowi Belgii, że na przyszłą środę zwolnienie zostało już do Genewy zebranie Komite u Trzynastu, i że Eden uważał za niepożądane i niepotrzebne zwolnienie w tym sensym czasie konferencji lokarneskich, ponieważ obrady Komitetu Trzynastu całkowicie nad- dę się do przeprowadzenia wymiany poglądów pomiędzy zainteresowanymi rządami.

PARYŻ. Agencja Havasa donosi, że Komitet Trzynastu zwolniony został na przyszłą środę do Genewy.

Osiadłem się
w Świętochłowicach, przy ul. Wolności 1. 3844

Paweł Hanslik,
lekarz-dentysta.

Samoloty włoskie przeleciały nad stolicą Abisynii

ADDIS ABEBA. Wczoraj rano przeleciała nad stolicą Abisynii eskadra, złożona z 5 włoskich samolotów bombardujących. Postrzelnik obserwacyjny twierdzi, jakoby jeden z samolotów spadł w okolicy miasta i spłonął.

ADDIS ABEBA. Wbrew pierwszemu dnie- sieniu Havasa. żaden z 5-ciu samolotów włoskich, które przeleciały nad Addis Abebą nie został stracony.

Stacja radiowa znajdująca się w pobliżu lot- niska nie była bombardowana.

Według niepotwierdzonych i jeszcze oficjal- nych wiadomości, dwa samoloty włoskie z lic- by 5, które przeleciały nad miastem, rzekomo bombardowały i wywołały pożar na lotnisku.

Samoloty włoskie zrzucały się nad Sur- ki, gdzie znajduje się lotnisko i stacja radiowa. Stacja nadawcza Addis Abeby. Jeden z tych samolotów urosił się na tak nieznaną wyso- kość, iż z powodu tego powstały pogłoski o straceniu go.

Po upływie trzech kwadransów samoloty od- leciały w zwartym szuku, zaszypane gradem kul karabinowych przez Abisyńczyków. Żaden a nich jednak, zdaje się, nie został trafiony.

Wszystkie aparaty należały do typu apar- atów jednomotorowych wywodzących się z „Złotych”. Zjawienie się samolotów włoskich nad mi- stem nie wywołało poważniejszej paniki wśród ludności.

Gdzie przebywa negus?

PARYŻ. Włoska kwatery główna donosi, iż pierwszy korpus oraz korpus armii erytrejskiej, wspomaganą przez samoloty, posuwa się za nę przycieleniem, który usiłuje urządzić zasadki, udaremniając przez artylerię włoską.

Trudno jest obecnie stwierdzić czy Haile Selassie pozostał ze swymi wojskami, czy też udał się do Dessie, gdzie znajduje się następcy tronu.

Upadek ducha w Abisynii.

RZYM. Agencja Stefani donosi z Dżibuti, że według oświadczeń wiarogodnych osób, przy- byłych ostatnimi pociągami z Addis Abeby w stolicy abisyńskiej panuje panika i upadek ducha. Wszystkie armie ogarotło rozpręczenie, żołnierze powracają do swoich siedzib. Negus wzywiał rozpaczelwie deszcze do rządu angielskiego, zwiastacza do Edena.

Abisynia rozpada się?

RZYM. Agencja Stefani donosi z Dżibutti na zasadzie relacji osób, przybyłych z Addis Abeby, że ostatnie kleski Abisyńczyków wywo- lują wrażenie, że państwo negusa rozpada się. W Addis Abebie panuje terror i rozpręczenie. Odbijają się masowe demonstracje krajowców przeciwko Europejczykom, na których zwalana jest odpowiedzialność za upadek Abisynii. Do- chodzi do starć z policją, po których jest wielu rannych. Wśród ludności abisyńskiej panuje wielkie oburzenie przeciwko ministrowi spraw zagranicznych Haun, który w tajemniczy sposób mknął ze stolicy. W rodzinie negusa mają panować niesnaski. 2-eh kuzynów rodziny o- czarza Gabreusa i Belai, którzy zajmowali wyższe stanowiska, zostali tydzień temu aresztowani i rano negusa i rzekomo rozstrzelani pod za- razem zdrady stanu i udziału w ruchu rewolu- cyjnym w prowincji Goddam. Wykonanie wyro- ku śmierci wstrzymano w chwili egzekucji w o- bawie przed powstaniem ludności.

W Rzymie demonstracja antialgijskie

WIEDEN. Tłumy studentów manifestowały w Rzymie orzeciw Anglii. Demonstranci udeili się do siedziby konsulatu i ambasady brytyjskiej, gdzie zgromadził im drogę oddziały policji. Do poważniejszych starć nie doszło.

Potrójne wybory w Belgii.

BRUKSELLA. Rząd wyznaczył ostateczny termin wyborów na 20 maja br. Dnia tego od- bę się wybory do Izby, do senatu oraz do rad prowincjonalnych w całej Belgii, tak, iż w y bory będą w dniu 20 maja głosować trzy razy.

Wesołego Alleluja!
Polecamy znakomite **WINA** w różnych gatunkach: austriackie, węgierskie, reńskie, rosyjskie, hiszpańskie.
Jużysz Meini
Katowice, 3-go Maja 2
Chorzów I, Wolności 20

ECHO
NISKA CENA — DOGODNE RASY
SPECJALNE WARUNKI SPRZEDAŻY za
POŻYCKĘ NARODOWA
ulegającą nabyciu nowoczesnych odborników ECHO. Słuchetny, piękny ton głosiłki, duża selektywność, czysty odbiór liczących stacyj zagranicznych — oto niektóre zalety odborników ECHO.

Sprzedaj w sklepach radiowych: Katowice: Block-Brun S. A. — 3 Maja 15, Dudzik i Ska — 3 Maja 17; Bielsko: Karter Gustaw i Ska — Jagiellońska, Kriśchke Robert — Kolejowa 13, K. Then — Rynek 24; Cieszyń: Alojzy Boncsek Rynek 11; Działdziej: Silesia — Rynek; Lub- liniec: Józef Rożniowski — Lompy 5; Mikołów: Janina Bohm — 3 Maja 8; Sosnowiec: Wł. Cze- chowski — 3 Maja 8, „Wielki Bazar” — 3 Maja 5, „Optofon” — 3 Maja 11; Tarnowski: Góry — L. Brauner — Krakowska 18; Żywiec: Emanuel Zajczek — Komorowskich 1, Jan Zuziak — Kościuszki.

Sprzedaj za Pożyczkę Narodową (przy dopłacie reszty należności gotówką) w powyż- szych sklepach lub **bezpośrednio w P Z T PANSTWOWYCH ZAKŁADACH TELE- I RADJOTECHNICZNYCH** Warszawa, Grochowska 26-34.

Pierwszy dziennikarz włoski oliara wojny.

WIEDEN. Redaktor dziennika włoskiego „Stampa”, Edward Henryk Morabito, porucznik rezerwy w erytrejskim pułku Askarysów, poległ na polu bitwy w Tembien podczas szturm na pozycje abisyjskie.

Kto jest „państwowo niepewny“?

PRAGA. Komisje wojskowa sejm u rozpoczęła dyskusję nad projektem ustawy o obronie państwa. Według doniesień prasy, rząd zastanawia się nad kwestią używanego w tej ustawie terminu „państwowo - niepewny”. Niemieckie stronnictwa aktywistyczne zarzucają, iż na pod- stawie tej ustawy sama przynależność do mniejszości niemieckiej mogłaby być interpretowana jako „państwowo-niepewny”. Wobec tego przy- puszcza się, że już w czasie dyskusji w komi- sji wojskowej dane będą wyjaśnienia, które apre- zjuje interpretację terminu „państwowo-nie- pewny”.

Uwaga! Zapamiętajcie!

Premie i 1000 zł czekała na was!

Zapamiętajcie nazwę! Nazwa: książeczka premijowana P.K.O. Serja III.

Zapamiętajcie daty: 30 stycznia, 30 kwietnia, 30 lipca, 30 października. Co roku tego dnia odbywa się losowanie premij na książeczki premijowane. Premie są po 1000 zł., 500 zł., 250 zł. i 100 zł. Platne natychmiast!

Zapamiętajcie: 1000 zł. Czyż suma nie jest znaczna? Tyle właśnie dostanie właściciel książeczki premijowanej po 9 i pół latach, choćby przez cały czas nie wygrał żadnej premii.

Złoty 8! Tyle tylko wynosi wkładka miesięczna na książeczkę premijowaną. A za 8 złotych miesięcznie macie:

- Wysokie i liczne premie —
- Rosnące oszczędności —
- Rosnące procenty —
- 1000 zł. po 38 kwartałach.

Wyobraźcie sobie dzień, kiedy wpłacić ostatnie 8 zł. i dzień, kiedy w miesiąc później będziecie odbierać 1000 złotych, składane niepostrzeżenie z drobnych wkładek.

Jeżeli będzie się wam dobrze powodzić, za tysiąc złotych będziecie mogli pozwolić sobie na nieprzewidzianą przyjemność, na wycieczkę statkiem, na efektowny podróz. Jeżeli będą wam wrędy potrzebne pieniądze — tysiąc złotych „postawi was na nogi!”

Dlaczego P. K. O. wypuszcza trzecią serię książeczek premijowanych? Bo mają

wielkie powodzenie. Pierwsza seria rozszedła się; druga seria — wyczerpana, trzecia już ma pełno amatorów, ledwie się pokazała.

Zapamiętajcie przywileje książeczek premijowanych (III Serja)! Książeczka, na którą padła premja, bierze dalej udział w losowaniach i nie traci ważności.

Co kwartał rośnie ilość premij, co kwartał są większe szanse otrzymania premij!

Na czym polega wasz zysk? Pierwsze — wielkie szanse uzyskania premij. Drugie — obliczcie! 8 zł. miesięcznie przez 38 kwartałów daje 912 złotych, P. K. O. zaś wypłaca wam przy końcu 1000 zł.

Na czym polega zysk P. K. O.? P. K. O. szerzy „dobry nałóg” systematycznego oszczędzania. Kto nauczy się składać po 8 zł. miesięcznie, będzie już zawsze oszczędzać.

Jasna sprawa? Wyrażna? Tak, tak!

Zatem: książeczkę premijowaną III serji można otrzymać w kasach Centrali i Oddziałów P. K. O. oraz we wszystkich urzędach pocztowych. Wkłady przyjmują kasy P. K. O. i urzędy oraz agencje pocztowe, bez względu na miejsce wydania książeczki.

Tw dzień prania mamusia powinna się śmiać!

I w dzień prania powinna mieć dla mnie czas, uśmiech i nie może być taka zmęczona! Dlatego używa do prania Radionu, który jest taki łatwy w użyciu: wystarczy rozpuścić go w zimnej wodzie, 15 minut gotować bieliznę, płukać najpierw w gorącej, potem w zimnej wodzie i bielizna będzie śnieżnobiała.

RADION

piecze wszystko

Na marginesie

Chadecy robią antyniemiecki front

Od pewnego czasu osierocone exodusem szefa owieczki obwieszczać swą czynność antyniemiecką. Organizują wiece, „Polonia” kłopi dzień w dzień sensacyjne artykuły o niebezpieczeństwie germanizacji... poproszą odkrywa Amerykę i ostrzega rękoma nawnie społeczeństwo. Wzruszająca jest ta nagła czynność patriotyczna organu „sana preza”. A przecież to na Boga, ten sam prezes, który jeszcze nie tak dawno, prawie że pod ręką chadzał (w Sejmie Śląskim) ze swoim „rycerskim przeciwnikiem”, dyrektorem Volksbundu. Cała robota antyniemiecka chadecji jest sztytą pozatem grubym ściegiem. Co tu obwijać w bawełnę. Chodzi o uderzenie w Rząd Polski i w obecny kierunek polityczny. Windom przecież, że pan prezes bawi w charakterze sympatykowskiego gościa na łasce Pragi. Trzeba nowym chłobodawcom dać dowód aktywności politycznej, no i oddać jakie takie usługi.

Już to pan prezes jest mistrzem od rozbicia zamętu politycznego. Społeczeństwo śląskie nie potrzebuje nauki, ma oczy otwarte na niebezpieczeństwo niemieckie nie od dziś. Słuszcy wiedzą, że niebezpieczeństwo niemieckiemu trzeba przeciwstawić, robotę konstruktoryjną. To też napewno z niesmakiem przyjmują prawozenie moralów przez bieżącego fiducyjnika, który tak obficie czerpał z żołąd niemieckich przemysłowców w najczystszych rewizjonistycznych czasach, a pa-

Grzeszolski skazany na karę śmierci z zamianą na dożywotnie więzienie

W dniu wczorajszym zakończył się proces Pawła Grzeszolskiego, oskarżonego o zatrucie swoich dzieci Jerzego i Lucyny Grzeszolskiej i nieumyślne spowodowanie zatrucia Marii Cabajówny.

Przed ogłoszeniem wyroku wielkie tłumy zgromadziły się przed sądem i dopiero po interwencji policji ustąpiły.

Sala sądowa była szczelnie zapelniona. Sad ogłosił wyrok, moca którego Grzeszolski został skazany za zabójstwo 17-letniego Jerzego na karę śmierci, za zabójstwo 17-letniej Lucyny również na karę śmierci; za nieumyślne spowodowanie zatrucia taleni Marii Cabaj na 3 lata więzienia.

Łącznie za wszystkie zbrodnie Grze-

szolski został skazany na karę śmierci! I pozabawienie praw publicznych i obywatelskich, która na podstawie amnestii zamieniono na dożywotnie więzienie i pozabawienie praw oraz pokrycie kosztów sądowych; oraz zapłatę symbolicznej złotówki, po wództwa cywilnego.

W motywach sad uzasadnił wyrok: Pośa tału, na podstawie opinii biegłych — była dostateczna na zatrucie; dziedzinie obciażenie dzieci nie było powodem śmierci; oskarżenie rodziny Bugalów i Kuczalskiej o morderstwo jest niesłuszne; Kuczalska jest zdrowa i zeznała jej sa wrygodnej Grzeszolski był zainteresowany w usunięciu dzieci, gdyż były one przeszkodą do zaślubienia Staciwińskiej. Oskarżony jest natury bezwzględnej i zdolni był do tego czynu; w tych warunkach sad uznał słuszność kary.

Po odczytaniu wyroku Grzeszolski odezwał się: „To jest morderstwo Bugalów, Bugale to katy, oprawcy”. Przewodniczący udzielił mu napomnienia, grożąc w razie niezastosowania się usunięciem z sali.

W czasie czytania wyroku Grzeszolski zachował się spokojnie. — Po wyjściu z sadu tłum rzucił się na Grzeszolskiego ze słowami: „Śmierć mordercy!” Silnie skonsumowana policja tłum rozproszyła.

HALLO! AMERYKE

usłyszysz przez ultra-nowoczesny odbiornik

PHILIPS 55. A

Najdłuższe spłaty.

GRIMM I KAMIENSKI

Katowice, ulica 3-go Maja 23. Tel. 324-55
Kup dziś, a zaczniesz płacić po świętach!

Uroczysta akademja Polskiego Związku Zachodniego w Teatrze Polskim w Katowicach.

W czasie od 31 marca do 6 kwietnia br. odbywa się na terenie całej Polski — pod protektorem Pana Prezydenta Rzplitej, profesora Ignacego Młodzieckiego — „Tydzień Polskiego Związku Zachodniego”.

W ramach tego „Tygodnia” urzędują Okręg Śląski Polskiego Związku Zachodniego w m. st. dzieln. dnia 5 bm o godz 11 w Teatrze Polskim w Katowicach uroczystą akademję, której

program obejmuje: przemówienie p. dr. Noyaka prezesa Zarządu Okręgowego PZZ, odczyt c. mhr Palucha pt. „Ślask w ciągu piętnastolecia” występy Chłur Kulewicz, orkiestry policyjnej, deklamacje oraz inscenizacje: wiersza M. Komonjickiej „Na Piastowym Śląsku”. Na akademję wstąpi bezolatanu Młodziecki nie rezerwuje się Polski Związek Zachodni! pros. o liczne względy udziału w powyższej akademji.

Zakulisowe życie „Metropolitany” sfilmowane

Wokół potężnej nowojorskiej opery „Metropolitan House” snuje się tajemnicza sieć przeróżnych sagadek. Od desiatki lat na deskach tego najwspanialszego w świecie teatru występował na w. akt. i śpiewaczki świata. Ekskluzywne towarzystwo nowojorskiej śmietanki, dyplomaci i milionerzy oklekał wall wspaniałe kreacje wielkich słów, a sa kulami opery dąłali się ponad dawny i tajemniczo, bliżej niesbadane historje.

Na tie tego zakulisowego życia, setek aktorów, statystek i personelu stworzony został przez naszego rodaka, reżysera Ryszarda Bolesławskiego wielki film muzyczny p. t. „METROPOLITAN”. Przedstawia on dzieje znakomitego śpiewaka, którego w filmie tym gra Lawrence Tibbett, najpotężniejszy baryton Ameryki, przegnośnego nie jak to zwykłe bywa dotąd się do teatru, aby tam zagrać rolę, ale przeciwnie, wielkiego aktora, przagnącego sa wariaką, onę zeń uciec.

Znakomita ta komedia muzyczna wystawiona została w romchem i bogactwem arcydzieł dekoracyjnych przez „FOXA” w obsadzie: L. Tibbetta, W. G. Halla i Alicji Brady, osławiając sztukę artystyczną i powodziła. Humor i satyra wspaniale odgrywane arje a „Fajadów”, „Carnea”, „Czylika Lewickiego”, cudowna gra aktorów, bogactwo dekoracyjne i kostjumowe słońcy się na to światowe widowisko. Film ten, godzien swej wielkości, ukazał się na najwspanialszym w St. Duch. Zjednoczonych, reprezentacyjnym ekranie „Radio-Hall”. Kłopotliwe tak ekskluzywnym, jak ekskluzywnie jest opera „Metropolitan-House”.

Hemoroidy
są przyczyną złego samopoczucia i t. p. Należy bezwzględnie usunąć je dokuczliwe cierpienia. Przy hemoroidach stosuje się

Anusol
o Godeckie

DO NABYCIA w APTEKACH
Szczepkowska 5. Szczepkowska 3.

RECORD
GENEVA

SAMA NAZWA
MÓWI O POWODZENIU

Wzrostem antyniemiecki odkrył dopiero... w Prusach Współczesnym a początkami uczestnikami tej akcji zabłamocnymi przez francuzologję polonijną. Jest najczystszy czas powodzić o tej całej chadeckiej fanfaronadzie filka słów prawdy.

Jeżeli bowiem chadecja szczerze pragnie współdziałać w patriotycznym frontie czynności narodowej to ten front, zwłaszcza na Śląsku dawno już istnieje i pracę swą stale prowadzi. Nie było jednak w tym frontie konfarycznej chadecji i ewidencji. Dzień również chadecja, postiklowana przez elementy niemieckie „Obwiespoli” również nie przygęca się do gotowego oddawania frontu polskiej czynności narodowej, lecz przeciwnie pod pokrywką patriotyzmu uprawia warcholną akcję antyrządową. Jest to próba destrukcji gotująca w zwartości polskiego społeczeństwa na Śląsku.

Tak też należy ocenić odkrytą dopiero przez „czynność niemiecką” chadecji.

Rodzice!

w pierwszych dniach kwietnia będzie otwarty pod kierownictwem b. prof. gimn.

Kurs przygotowawczy do wstępnego egzaminu gimnazjalnego

Dokładne przygotowania przez profesorów gimnazjum. Liczność uczniów na kursie ograniczona. Opłata umiarkowana.

Zgłoszenia tylko od godz. 14-18 przyjmują Kierownictwo Kursu w Katowicach, ul. Młyńska 22/1p.

Z posiedzenia Rady Miejskiej miasta Katowic

Rada Miejska m. Katowic na ostatnim posiedzeniu zatwierdziła około 20 projektów budowy i przebudowy ulic. Roboty około realizacji tych projektów zostaną niebawem podjęte. Poza tem Rada Miejska nie chwaliła plan robot inwestycyjnych których koszt wyniesie 2 1/2 miliona złotych. Inwestycje te dotyczą robot drogowych, kanalizacji i rozbudowy mostu. Rozpoczął się chwaloński kredyt w wysokości 60.000 zł. dla fabryki betonów przy Rzezi Miejskiej. Na ponowne posiedzeniu załatwiono sprawy personalne oraz sprawy dotyczące zakupu nieruchomości.

Edward Rybars

„Wesele w Wielkiej Dąbrówce” Wład. Patłowej na scenie Domu Ludowego w Chorzowie

Niemieckie wydawnictwa powojenne, dotyczące historii, polityki, językoznawstwa i t. d., zwłaszcza na Śląsku, przepięknie są rozbudowane i niekwestionowanymi faktami, szalenie interesującymi i wartościowymi. Nawet pakiet o „Weselu w Wielkiej Dąbrówce”, zawierający między innymi, nie dość, że w całości, ale w znacznej części, antypolskie Niemców, którzy, dla wywołania korzyści dla swych dążeń i nastojów, nie gardzą żadnym „argumentem” z jakiegokolwiek dziedziny.

W ostatnich tygodniach na Śląsku Opolskim zmierzono nawiązać bliższe stosunki. Usunięto nazwy polskie, a zastąpiono je niemieckimi. Chodzi o zatarcie śladów polskości. Wprawdzie nie zdolają zniszczyć ludu polskiego, ale bądź co bądź stwarzają trudności dla naukowych badań przeszłości.

Niemcom nie chodzi o obiektywną prawdę. Mże w żadnym kraju nauka nie występuje się wyciągając polityce nacjonalistycznej tak, jak w Niemczech. Wszak np. sprawa języka ludności śląskiej wciąż jeszcze jest przedmiotem „nauki” niemieckiej, która, od przeszło stu lat, nie może się zdobyć na inne twierdzenie jak to, że język śląski nie jest językiem polskim. Wszyscy opinio liczący powag naukowych, polskich i obcych, znających się na lingwistyce, nie istnieją dla Niemców. Jakkolwiek nauka już dawno stwierdziła, że gwara śląska organicznie należy do języka polskiego, niemiecka publicystyka, ubierająca się w szaty naukowe, wciąż twierdzi inaczej, mianowicie, że gwara śląska nie jest mową polską, że jest zlepkiem wyrazów polskich, niemieckich i morawskich, oraz, że wyraz niemieckie w tej mieszance przeważają. Stąd dalszy wniosek niemiecki, że i lud śląski nie jest ludem polskim.

Gwara śląska jest zasadniczo jednolita, tak w Województwie Śląskiem, jak i na Śląsku Opolskim. W gwarze tej zachowały się formy i wyrazy starego języka polskiego z okresu Rejza z Nagłowic. Lingwicy odkryli prawdopodobnie w gwarze śląskiej i wczesniejsze zabłyki języka polskiego. Archaizmy te i formy stare świadczą o organicznej przynależności do języka polskiego. A utrzymały się dlatego, że Śląsk przez wieki całe nie posiadał szkół polskich.

Pod względem językowym należy do Śląsku rozróżnić dwa okręgi: okrąg rolniczy i okrąg przemysłowy. Wskutek rozwoju techniki ludność okręgu przemysłowego przyswoiła sobie szereg wyrazów niemieckich właśnie z zakresu techniki przemysłowej. Na gwarze tej ludności Niemcy opierają swoje twierdzenia, że gwara śląska nie jest polską. Niemieckie naleciałości w okręgu przemysłowym miały i mają znaczenie przejściowe, gdyż młode pokolenie poznało już polskie określenia z zakresu techniki, a nawet wśród starszych robotników przemysłowych mamy sporo takich, którzy wcale nie władają poprawnym polskim językiem literackim.

Dla zasadniczego zagadnienia, czy gwara śląska jest polską lub nie, dla lingwistyki i etnologii istotne może jedynie mowa siedzącego ludu rolnego. Gwary tej warstwy ludności nauka niemiecka nie bada.

Zgodnie z nauką stwierdzić należy, iż gwara śląska jest mową polską. Dla porównania czytuję kilka wyrazów z „Zwierciadła” Reja, których znaczenie jest identyczne z odpowiednimi wyrazami obecnej mowy śląskiej.

Rej pisze „nie hnet” — tak samo mówi lud

śląski, a masy to „nie predko”. Rej sąjadając „pęski”, pisze o „kropelku” — tak samo nazywają je śląscy. Rej i śląscy „se domu” zamiast „w domu”. U Reja wyraz „isty” oznacza „pewny” — tak samo u śląskich, którzy z wyrazu tego stworzyli rzeczownik „iścień” na oznaczenie gotówki. Jeśli Rej w czemś przebiega, lub wybiera, to pisze „brakować” — tak samo dzieje się na Śląsku. Na gadatliwych Rej użył określenia, że „klekocą”, na Śląsku również gadają klekocę. Rejowski „poczka” (poczeka), „szwiec” (szewc), „maćnie” (latwo), „niemoczny” (chory), „tyrac” (biegacz), „szozuka” (szepczak), „kierz” (krzak), „chiusnag” (uderzyć) są w powszechnym użyciu w dzisiejszej mowie śląskiej.

Na Śląsku jest mniej kochańek, a więcej „miłośnic”, mniej się kochają, ale za to więcej się „miłują” i sobie „przają”, to zn. sprzyjają. Śląscy nie chodzą do konfesjonu, ale do spowiednicy lub słuchalni i ksiądz nie głosi kazania z ambony, jeno z kazalnicy. Ślązak nie powie stelmach, ale kołotziej, nie grabarz, jeno kopidol, nie koleczyki, jeno zausznice. Poroniony płód nazywa się „potratak”, dziecko nieślubne pogardliwie „najduch”, a matka jego „zawidka”, t. zn. zawiedziona.

Na jedną charakterystyczną formę gramatyczną w gwarze śląskiej należy zwrócić uwagę, gdyż forma ta może razić oko Polaka z innych dzielnic. Gdy ślązak zamiast „widzę matkę”, miłując siostrę”, powie: „widza matka”,

„miłuja siostra” — to odnosi się wrażenia, jakoby ślązak nie odmieniał rzeczowników w czwartym przypadku. Otóż tak nie jest. Ślązak nie powie: „widza koń”, lecz powie „widza konia”. Tylko przy rzeczownikach bielikich w czwartym przypadku (accusativus) ślązak wymawia końcówkę nie „ę”, lecz „a”. W pozostawieniu śląska jest i rzeczownik żeński z końcówką „a” odmieniony.

Forma „widza matka” lub „miłuja siostra” wywodzi się ze starszej formy językowej. Mianowicie w powiatach, leżących nad Odrą, lud obecnie jeszcze mówi: „widzan matkan”, „miłujan siostran”, a jeśli chodzi o ten sam rzeczownik w mianowniku, to mówi tak, jak w całej Polsce: to jest matka, to jest siostra. Końcówkę „an” w rzeczownikach żeńskich w czwartym przypadku należy uważać za bardzo starą formę gramatyczną, z której lud, w niektórych okolicach, usunął dźwięk nosowy i pozostała forma: „widza matka”. Gdziekolwiek lud również usunął dźwięk nosowy i mówi „widze matke”, „bede”. Na Śląsku forma „ja bede” przybrała kształt: „jo hyba”. Jestto zmieszana forma, obecnie jeszcze używanej w okolicach nad Odrą: „jo bandan” lub „jo bana”. Tu zanikł zupełnie dźwięk nosowy.

Z tych kilku przykładów widać, że gwara śląska jest organiczną częścią mowy polskiej, i nigdy dawniej czem innym nie była. Faktu tego nie zdoła zmienić wzrastająca wciąż tendencja literatura niemiecka.

Znana angielska lotniczka Amy Molison wystartowała w piątek rano do lotu Anglia — Kanstadt, pragnąc uzyskać rekord szybkości i tu

Pod światło Jeździe raz o p. Jankowskim

Już w kilku numerach omawialiśmy afery do sprawy p. Jankowskiego. Przypuszczano powszechnie, że po ogłoszeniu listu b. generalnego dyrektora Sabassa do niego w sprawie subwencjonowania o z ramienia ciężkiego przemysłu, jakkolwiek był rzekomo przedstawicielem robotników — p. Jankowski zabiera głos i złoży jakieś oświadczenie, tłumacząc całą tę niestępną kofantjadę Tymczasem „Gesinnungslump und Lügner” jak Jankowskiego nazwano we wspomnianym liście, niestety jak zakłety. Naprawdę zwolennicy Jankowskiego z „Gewerkschaft deutscher Arbeiter” czekają. Nie pomogły próby łansowania z otczenia p. Jankowskiego wersji o — sfalszowaniu (!?) tego listu! Socjalistyczna „Volkszeitung” oświadcza np., że może stwierdzić, iż list nie jest fałszykulem. Zresztą i tak wszyscy wiedzą, że nim nie jest, zajął też jego rodowód, mianowicie był powstał on w związku z wyborami do Sejmu, kiedy to Jankowski kompromitację wyborczą, mianowicie rozbił Niemców na kilka grup w głosowaniu starał się zwać na Sabassa, za co ten ostatni odpowiedział wiadomym listem. A wiadomo, że Jankowski uzależniony jest finansowo od Arbeitsfrontu w Niemczech. 8. I. 1936 otrzymał Jankowski list od p. Sabassa. Dnia 22 ogłosił go „Polka Zachodnia”. Dziś mamy już kwiecicę, a Jankowski milczy i milczy. Nic dziwnego, nas to bynajmniej nie dziwi.

P. Jankowski bowiem nie jest w stanie odebrać zarzutów, które go całkowicie moralnie dyskwalifikują.

ZEMSTA. — Policzka ul. pani kucharki. Mówiła pani, że świetnie gotuje.
— Tak.
— To uciech pani idzie ze mną na obiad. Musi pani na własnym żołądku przekonać się, jaka to świetna kucharka.
Dr. N.

Encyklopedia nauk politycznych Na marginesie nowego wydawnictwa

Katowice 5 kwietnia.

Z inicjatyw „Instytutu Społecznego” i „Biblioteki Polskiej” w Warszawie zaczęła wychodzić encyklopedia nauk politycznych, poświęconą zagadnieniom społecznym, politycznym i gospodarczym. Właśnie ukazał się pierwszy zeszyt tego ciekawego wydawnictwa obejmujący 10 arkuszy druku. Redakcję naczelną objął Dr. E. J. Reymann, Dyrektor Instytutu Społecznego i Szkoły Nauk Politycznych. W komitecie redakcyjnym zasiadają profesorzy: Wł. Grabski, H. Ilaecki, Kumaniecki, Makowski, Namitkiewicz, Taylor i inni. Wydawnictwo jest obliczone na 4 tomy, każdy po 24 zeszytów 10-cio arkuszowych. Redakcja zapowiada, że całość ukaże się do 4 lat. Cena zeszytu 6 zł w przeliczeniu 5.30. Zeszyt pierwszy, który właśnie ukazał się na półkach księgarskich obejmuje około 60 artykułów. Z ciekawych artykułów zasługują na uwagę: Prof. Lotha o Absynji, Afganistanie, Afryce i Ameryce, Prof. Kumanieckiego, b. Ministra o administracji, Prof. Namitkiewicza o prawie akcyjnym i o spółkach akcyjnych, Prof. Bywalskiego o historii i stosunkach politycznych Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej i o amnestii Prof. Glasera. Krótsze artykuły zamieścili Prof. Heydel (o amortyzacji, agio), Prof. Konopczyński o absolutyzmie oświeconym itd. Całość zeszytu jest zbitym, artykułów na wysokim poziomie, dobrze ujętym, napisanych jasno i wyczerpująco. Ale obok tych zalet nasuwają się pe-

wne uwagi krytyczne. Zachodzi przedewszystkim obawa, że zamieszczenie obszernych artykułów z dziedziny geografii wykracza poza ramy nauk politycznych i w tego rodzaju encyklopedii jest zbędne, ponieważ dziedzinę tę ujmują lepiej i dokładniej inne encyklopedie fachowe. Z drugiej strony doskonały zresztą artykuł Prof. Konopczyńskiego o absolutyzmie oświeconym jest stanowczo za krótki jak na wydawnictwo polityczne. O ileż więcej na ten temat miał do powiedzenia historyk Feldman w encyklopedii dla młodzieży pt. „Świat i życie”. Może być, że redakcja ominięła ten temat jeszcze przy ustrojach politycznych obszernej. Również nasuwa krytyczne uwagi artykuł Prof. Kumanieckiego o administracji. Prawo administracyjne przechodzi bardzo ciekawą ewolucję zwłaszcza w Rosji, w Niemczech i we Włoszech i należało o tem coś powiedzieć. Przy artykule „Agronomia Społeczna” podano w bibliografii prace W. Adamskiego pt. „Zarys socjologii stosowanej, Poznań 1928”. Należało zwrócić uwagę na obszerną recenzję Prof. Znamierowskiego w „Ruchu Prawniczym”, który pracy tej odmówił poważniejszej wartości naukowej.

Na zakończenie nasuwa się jeszcze uwaga, czy zaproszenie Prof. Kulczyckiego do współpracy po znanych rewelacjach w „Gazecie Polskiej” było szczęśliwym pomysłem. Ale jest to drobny szczegół, który nie umniejsza wartości tego pożytecznego wydawnictwa.

„Wesele w Wielkiej Dąbrówce” Wład. Patłowej na scenie Domu Ludowego w Chorzowie

„Wesele w Wielkiej Dąbrówce” w opracowaniu p. Wł. Patłowej wykonane dnia 31 ul. m. na scenie „Domu Ludowego” w Chorzowie jest widowiskiem różniącym się zasadniczo od wszystkich „Weseli”, jakimiś oglądali na scenach śląskich teatrów. Różni się ono swym materiałem folklorystycznym od Wesela Kurpiowskiego oraz Wesela spisko-orawskiego, a od „Wesela na Górnym Śląsku” Ligonia i Kubickiego zupełnie odmiennym podejściem scenicznym.

„Wesele” p. Patłowej nie traktuje treści obrzędowej wesela jako surowca, dającego wdziczone pole popisu ambilnemu twórcy-artysty i pozwalającego mu tu i ówdzie rozmiścić swe wypróbowane i niezapowiadane w działaniu efekty teatralne. Obrzędy weselne w swej naturalnej szacie stanowią nietylko kanwę „Wesela w Wielkiej Dąbrówce” ale są i jej całą koncepcją artystyczną. Autorka stara się o jaknajwiększą samowystarczalność ludowego twórcy — ujęcie ingerencje własnej indywidualności twórczej ograniczyć do minimum. W tem tkwi nie dołącza się zaprzeczcie zalet „Wesela” p. Patłowej, ale zarazem i źródło pewnych niedociągnięć. Niedociągnięcia natury scenicznego i reżyserkiej, polegające np. na pewnych dyproporcjach w rozmieszczeniu pierwiastków epicznych i iluzyjnych w poszczególnych scenach, powodujących utykanie tempa gry itp. Niedociągnięcia te są noszą drobne, niemniej, wymagałyby wkrócenia jakiejś wprawnej, doświadczonej reży-

serskiej ręki, któryby poczynił nieznaczne redukcje i korektywy, z umiarem i subtelnością jednak, dając gwarancję, że naturalny czar widowiska na tem nie ucierpi.

Zaletę zasadniczą, a zarazem podstawowym rysem charakterystycznym „Wesela” p. Patłowej jest prawdziwość i pierwotność widowiska.

Nietylko śpiewy, tańce, formy obrzędowe i stroje są tu „zdjęte z natury” w ich prawdziwym, niesfałszowanym kolorycie, ale nawet przemówienia starośców i gości, przymówki, dowcipy, przekłamania i pogadanki uczestników „Wesela” pachną rzeczywistością. Ich realnym życiem ludowym, nieskażonym wiechem zawodowo-teatralnego szablonu.

Dlatego to z taką uwagą, z takim zainteresowaniem i z taką żywą aktywnością widownia śledziła przebieg „Wesela” i dlatego to dowcipy wypowiedziane czyto w słowie czy to w pieśni — choć proste i rubaszne — takim gromkim oddźwiękiem oddziaływały się wśród widzów.

O ślesiny w tej sytuacji mówili o pewnych drobnych niedociągnięciach, zwłaszcza reżyserkich, to zdajemy sobie w całej pełni sprawę z tego, że — gdyby usunięte tych niedociągnięć wpłynęło choćby nieznacznie ujemnie na szczerść wyrazu widowiska — bilans korektyw ręką fachowca wprowadzonych należałoby ocenić jako wyraźnie negatywny.

Przedstawienie „Wesela w Wielkiej Dąbrówce” było dla nas jednym z licznych dowodów,

że ziemia śląska jest równie bogata w skarby ludowej kultury duchownej, jak w pokłady węglowe. Skarby te leżą rozsiane szczerą ręką natury wśród naszych wiosek, wśród łąk i pól.

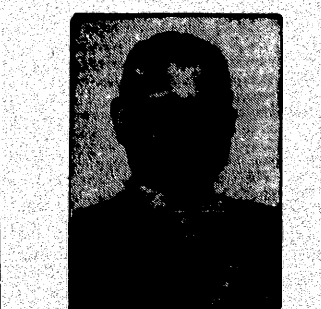
Podkreślenie doniosłości polskiego dorobku ludowej kultury na Śląsku ze stanowiska narodowego przekracza ramy tego sprawozdania. Również zwrócenie uwagi na mństwo drobiazgowych i szczegółów, które znalazły wyraz w „Weselu” a przedstawiają walor boczny jako przyczynkę rdzennej polskości i odporności na obce wpływy śląskiego ludu — przetrasta możliwości recenzyjnego sprawozdania: Zwłaszcza wobec dużego bogactwa treści w „Weselu”.

Jedno należy stwierdzić z całą bezstronnością: Mianowicie, że praca i wysiłek autorki widowiska, p. Wł. Patłowej jest nietylko sukcesem całej gromady Wielkopolubskiej ale i dużą jej zasługą wobec ludowej kultury śląskiej. Niechby się znaleźli ludzie — chociażby po kilku w każdym powiecie — którzyby dokonali podobnego czynu, jak Wielka Dąbrówka, utrwalając swe zwycięskie, pieśni, obrzędy i stroje i zapoznając z nimi ogół, a byłibyśmy bogatsi o silne atryty w obronie walki z naturzyczością obcą na dorobek naszej kultury.

I jeszcze jedna myśl się nasuwa. Inicjatorem i protektorem tego rodzaju wysiłków, jakich dowód stoczyła p. Patłowa wraz z ludnością Wielkiej Dąbrówki powinna być organizacja Teat-

trów Ludowych i Amatorskich. W podsyceaniu i wspomaganiu podobnych ślachebnych ambicji widzimy gwarancję, przeciwko wyradzaniu się beatru amatorskiego w jakiś niezdrowy półzawodowy ruch, przeciwko wykoszlawianiu reputacji i smaku wątpliwymi sztuczkiami, wątpliwych autorów i przeciwko wyjątkowi teatralnej kultury szerokich sfer amatorów — które to objawy obserwujemy w tak zastraszających rozmiarach w ostatnich latach na naszym terenie.

Ale i to jest temat osobny, proszę się o opracowanie w specjalnym artykule. F. S.

Dotychczasowy ambasador Japonii w Nankinie Arida mianowany został ministrem spraw zagranicznych Japonii.

Ze śląskich kopalń i hut

Ważniejsze zdrowie robotnika niż zysk

Interesujące uwagi o roli czynnika ludzkiego w racjonalizacji pracy wypowiada doc. Włodzimierz Missiuro w ostatnim zeszycie „Wychowania Fizycznego”.

— Niedostatecznie uwzględniany — pisał on — a nawet lekceważony w całości kształcie przejawów życia jednostki, czynnik znuzenia indywidualnego przestaje być zjawiskiem sporadycznym. Oznaki niebezpieczeństwa snu — zaznaczają się wyraźnie w zbiorowiskach ludzkich, w przejawach obniżenia zdrowia fizycznego, psychicznego i moralnego.

Nie ograniczając się bynajmniej do pracowników fizycznych, następstwo znuzenia przewlekłego w rezultacie przedławo-

nia intelektualnego, emocjonalnego i fizycznego wykazuje ogół przedstawicieli świata pracy, rekrutującego się ze wszystkich warstw społecznych.

Jedną z najważniejszych przyczyn tego stanu jest przecięcenie roli czynnika ludzkiego w produkcji przemysłowej, przybierającej zawrotne tempo i posługującej się racjonalizacją pracy, bez należytego uwzględnienia podstaw fizjologicznych w organizacji wysiłku ludzkiego. Wypadki przekraczania maksymalnego natężenia wysiłku przez narzucenie tempa pracy stają się zjawiskiem powszechnym.

— Wskutek wprowadzenia opłat premjowych — pisał doc. Missiuro — przemysł, podobnie do sportu, zaczyna żyć hasłem rekordów!

Nic nie może usprawiedliwić tej rabunkowej gospodarki pierwiastkiem ludzkim w świetle oceny biologicznej. Wysiłek ludzki, ujęty w ramy codziennej pracy nie może być bezkarnie utrzymywany na poziomie rekordów woli.

Jednym z pierwszych następstw zlej gospodarki materialem ludzkim jest spadek

wydajności pracy, w imię której podnosiło się normy pracy. Pouczającego przykładu pod tym względem dostarczyła próba zastosowania w angielskim przemyśle wojennym, w początkach wojny światowej, 12—14 godzinne dnia pracy. Wywołało to spadek produkcji, oraz wzrost zużycia się szeregów robotniczych. Skrócenie dnia pracy, zorganizowanie wypoczynku, oraz poprawa warunków higienicznych przywróciły wydajność produkcji, równoległe do polepszenia stanu zdrowotnego robotników.

Pracę ludzką należy oprzeć na nowych podstawach. Odpowiadając potrzebom czasu, powstała dziś nowa gałąź nauki, fizjologia pracy, która daje możliwość organizacji wysiłku ludzkiego, zgodnie z prawami natury. Zmierzają one do podniesienia wartości biologicznej człowieka, równoległe do przedłużenia czasu trwania jego maksymalnej użyteczności społecznej. — Jest ona wytworem długiej walki o przyznanie pierwiastkowi ludzkiemu należnej roli i miejsca w systemie pracy zawodowej i w organizacji życia społecznego.

Z huty „Piłsudski”

3 kwietnia odbyły się wybory na starzego Spółki Brackiej w hucie „Piłsudski” (warsztaty obwód 6, oddział, bułowa mostów, wagonów i sprężyn). Upoważnionych do głosowania było 612, głosów oddano 464, ważnych głosów 463. Nie głosowało 148. Na Brunona Skołudę z ZZZ padło 292 głosów, na Malota Teodora z ZZZ — 171 gł. Ponieważ silnej agitacji ze strony Z. P. i niektórych urzędników, jednak absolutną większością głosów został wybrany Skołuda z ZZZ.

Z huty „Falva”

Pisz nam: Ostatnio zdarzyły się na terenie huty „Falva” w Świętochłowicach dwa wypadki nieprawego wyniesienia poza obręb huty przetworów hutniczych. W jednym wypadku winny (p. B.) został zawieszony w swych czynnościach, natomiast w drugim wypadku konsekwencje te nie nastąpiły, co wywołało wśród pracowników huty zrozumiałe zdziwienie. Chodzi tu o mistrza P., który przeniósł poza obręb huty wytoczoną z metalu podstawkę do lampy stołowej, a co ujawnił strażak. Zainteresowany mistrz d. n. na drugi dzień przedłożył przeproszenie na zapotrzebowanie podstawki rzekomo przez szpital. Gdyby wypadek taki zdarzył się robotnikowi, to nie byłoby dla niego żadnego usprawiedliwienia i raz na zawsze zamknęłyby się przed nim bramy huty. Możeby dyrekcja huty zechciała wypadek mistrza P. zbadać bliżej, bowiem wśród robotników huty wypadek ten jest różnie komentowany.

Zaparcie. Najpoważniejsi specjaliści chorób kobiecych stwierdzili, że naturalna woda gorzka Franciszka Józefa działa w bardzo wielu wypadkach szybko, niezawodnie i bezboleśnie

Budowa kanałów w programie inwestycji wodnych

Tegoroczny program inwestycji wodnych przewiduje budowę kilku kanałów, które w części uzupełnią sieć naszych dróg wodnych. Spośród tej dziedziny robót należy wymienić regulację Przemysły systemem progowym dla sprowadzania węgla przez Wisłę oraz budowę Kanału Kamiennego — dla sprowadzania granitu i bazułtu z kamieniołomów wolińskich do Przypicy, a w przyszłości przez Kanał Królewski i Bug do Wisły. Jako pierwszy etap uwzględnia Horynia na przestrzeni od kamieniołomów bazułtu w Janowej Dolinie w dół, na długości 200 km. aż do Kanału Kamiennego, będą w roku bieżącym usunięte młynki, a prowizoryczne jazzy młyńskie, które uniemożliwiają żeglugę. Roboty przy budowie Kanału Kamiennego mają również być rozpoczęte w r. Obecnie kamieniołomy wolińskie wysyłają kolejami przeszło 1.5 miliona ton kamienia rocznie, należy więc oczekiwać, że po otwarciu drogi wodnej zmniejszy się ogromnie produkcja i wysyłka kamienia. Dzięki niezwykle korzystnym warunkom terenowym koszt budowy tej tak ważnej drogi wodnej wyniesie na km. nie więcej, niż budowa dobrej szosy.

Sprawy robotników „Lignozy”

Onegdaj odbyły się zebrania załogowe robotników fabryki „Lignoza” w Starym Bieruniu i w Szczygłowicach. Referowali sprawy zawodowe i gospodarcze sekretarze związków pp. Piątek i Wilczyński. Podano do wiadomości załogę, że wniosek redukcyjny dyrekcji został w całości odrzucony przez Komisarza Demobilizacyjnego i tem samem niknie niebezpieczeństwo utraty praw nabytych dla dłużej zatrudnionych robotników (urlopów). Prócz tego z dniem 1 kwietnia br. zostanie cofnięta obniżka 10-cio procentowa eksportowa, któ-

ra została zaprowadzona w 1933 r. wbrew umowie taryfowej przemysłu przetwórczego. Obniżka ta, która przetrwała przez 3 lata i naraziła robotników na poważne straty materialne — była tolerowana przez radców zakładowych ZZZ. Dopiero ZZZ, który w ubiegłym roku stworzył w fabryce swoją placówkę i objął wpływami prawie całą załogę — co wyraźnie stwierdza wynik niedawno odbytych wyborów do rady zakładowej — stara się uporządkować sprawy na terenie fabryki po myśli interesów zawodowych robotników.

PARFUM SHANGHAI

上海

PERFUMY PUDRY POMADKI WODY KOLONSKIE

Lentheric PARIS

Spadek bezrobocia

Według ostatnich sprawozdań wojewódzkich biur Funduszu Pracy i ich ekspozytur, liczba bezrobotnych, zarejestrowanych na terenie całego kraju w dn. 1 bm. wynosiła ogółem 479.049 osób, wykazując spadek bezrobocia w okresie dwutygodniowym o 10.042 osoby.

Liczba bezrobotnych w Warszawie wynosiła 59.982 osób, t. j. o 1.855 mniej niż przed 2 tygodniami. Liczba bezrobotnych w Łodzi wynosiła 57.390 osób (spadek o 805), liczba bezrobotnych na Śląsku wzrosła w okresie dwutygodniowym o 643 osoby i wynosiła 112.767 osób. W porównaniu z tym samym okresem r. ub., liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 28.978 osób.

Jle głów

tytu zask. Na jednym punkcie zgodzają się wszyscy: Zdrowie jest najwęższym łańcuchem. Wszyscy znają okropny deprecj, wyszczerpanie, chwile kiedy chwilek stoje się słaby, niezdolny do żadnego wysiłku, bezchwilodoprawy. W takiej chwili zupełnemu zalemaniu zapobiega Ovarialina Dra Wendorfa, która wzmacnia organizm, stwarza nową energię, pozwala wykonywać pracę bez zmęczenia i odzwalać znowu radość życia, którą daje painie zdrowie i siła.

ANTONI MARCZYŃSKI.

„Gaz 303”

POWIEŚĆ SENSACYJNO-HUMORYSTYCZNA.

77) Miercew nie miał narazie żadnych konkretnych danych, żadnych uzasadnionych podejrzeń, lecz nie spodziewając wiadomości, że Rusanow zaprosił do siebie sir Jamesa i mrs. Rindley, wystarczała mu najzupełniej, by z obojga zrobić parę najmniejbezpieczniejszych agentów „Intelligence Service”.

— Czy mógłbym poprosić towarzysza o ściśle instrukcje? — spytał Laksberger z szacunkiem, ale w duchu życzył szefowi galopującego świerzb.

Miercew wyrwał błyskawicznie z kieszeni gazetę, rozpostarł ją jak najszerszej było można i zasłonił nią siebie oraz milczącego Borysa. Laksberger zrozumiał, szybko wyjął z kieszeni chusteczkę, oraz lusterko, poczem ją z dużym zapalem wymywał sobie jakiś pyłek z oka, manewrując w ten sposób, aby środkowa część twarzy była zakryta. Bał, bolec, lecz w hallu nikomu nie podpadnie, jeżeli dwóch genielemanów przejrzy dziennik, przeczyta jaką sensacyjną wiadomość, albo jeśli ktoś sobie wyjmuje z oka ziarenko piasku. To też Daisy Rindley, idąca w stronę wyjścia, musnęła szanowną trójkę podobnie przelotnym spojrzeniem, jak to, któremi obrzuciła wszystkie kanapy i fotele. Towarzysz Miercew szedł każdy jej krok przez dziurkę, jaką cygarem wypalił w gazecie i gmach jego podejrzeń rósł, jakby na drożdżach.

— Wracaj sama... i pieszo... widzicie? Szwajcar nie wywołuje „amochodu. Pieszo wraca o tej porze, rozumiemy, — mruknął, a potem nagle zwrócił się do Laksbergera: — pytał towarzysza o instrukcje? Czy tu należy jeszcze coś pytać?

Laksberger dojrzał triumfalny błysk w oczach Borysa.

— Czy ja muszę iść osobistnie? — spytał z wyraźną niechęcią.

— Pójdziesz razem, — zdecydował szaf; — gdybym wyznaczył jednego, ten myślałby cały czas tylko o rywalu, he, he, he... zamiast o robocie.

Poszli razem, razem kleli na „zezoka”, który albo się zawiązał, żeby im zatrząwał pobyt w Cannes, albo zgłupiał doszczętnie, skoro kazał im śledzić wracającą z balu kobietę, niebezpieczną tylko dlatego, że była... Angielką. Po raz pierwszy od czasu, jak Wiera między nimi stanęła, zgadzali się z sobą idealnie i zbratani wspólną niedolą, maszerowali ramię w ramię, komponując coraz to wymyślniejsze przekleństwa pod adresem Sergjusza Miercewa.

— Bydzie! — twierdził Borys. — To robotą nazywa. Robotą dla nas!

— Kretyn, — opinował Laksberger; — najzdolniejszym ludziom powierza pracę, która jest w sam raz odpowiednia dla początkującego szpica.

Szli wśród uspionych will tu ulica, która rozpoczyna się dokładnie naprzeciw „Palm Beach Casino”, przecina tor kolejowy i pod kątem prostym dochodzi do głównego gościca, łączącego z sobą wszystkie znane miejscowości francuskiej Rivier; tam, nieopodal miejsca, gdzie ulica z gościncem tworzą razem literę „T”, znajdowała się willa sir Jamesa Rabbitt, więc Daisy wracająca do domu, nie mogła wybrać innej, krótszej drogi. Dwaj poszkodowani rywale nie omisskali tego zauważyć, znajdując nowy temat do napaści na szefa.

— Idzie sobie kobiecina najprostszą drogą, a ten matolek...

— Matolek? To niezasłużone pochlebstwo! — warknął Laksberger z pasją.

Zwolnili, gdyż Daisy dotarła już do toru kolejowego i otwierała furtkę, ponieważ na noc szlaban jest spuszczoney. Nie oglądała się, poszła spokojnie dalej i niebawem oni także minęli poczwórny kresz szyn, wyslizganych i śniących. Uszli jeszcze dwieście kroków, gdy za plecami posłyszeli sygnal trąbki automobilowej, powtarzany kilkakrotnie. Zaskrzypiała drabina podnoszonego szlabanu, jej obluźnione pręty wydały metaliczny klekot i samochód przejechał na drugą stronę torów, a po chwili minął idących mężczyzn. Była to mała „Cytrynka” słowem wóz, którego na kopy spotyka się na wszystkich szosach Francji. Przy kierownicy siedział szcuplej jęzowski, w czapce nisko nasuniętej na oczy, i był zarazem jedynym pasażerem swojego samochodu. Mijając dwóch Rosjan „dał gazu”, pomyknął ostro i zwolnił dopiero, gdy dopędził Daisy Rindley.

— Spuścił szybę, widzi pan, — zainteresował się Borys. Laksberger, którego myśli wciąż krążyły wokół Wier, był mniej nieufny: — Samotna kobieta, coś dziwnego, — mruknął. Istotnie scena, jaka się przed nimi rozgrywała, była bardzo pospolita, jak na lokalne stosunki. Należy tu poniekąd do dobrego tonu, by przystanąć na widok kobiety, oczywiście grzechu wartej, i zapytać, dokąd możnaby ją zawieźć swoim wozem, przyczem honorarium pewnie zainkasować zgóry; honorarium zawsze w naturze, najniższa cena jeden calus, tak się już utarło i zarówno panie, nie posiadające własnego samochodu, jak i panowie posiadający auta, chwaliły sobie ogromnie ten sport „szosowy”. Ci ostatni połączają stale na wszystkich bogatych w „zwierzyne” drogach Rivier i na kilometr poznają, czy warto zwolnić, czy lepiej trwać pełnym gazem.

Kierowa zielonkawej „Cytrynki” uznał widak Daisy za obiekt godny zachodu, skoro przyhamował i spuściwszy boczną szybę rozpoczął pertraktacje.

(Ciąg dalszy nastąpi).

KOCYNDER

Także zemsta bożka chińskiego

Raz to raz czytuje się w czasopiśmie nie samowile dzieła różnych kamieni szlachetnych, słynnych nietylko z niezwykłej wielkości i blasku, lecz zarazem i z tego, że orzyskowały nieszczęściu każdorazowego swemu właścicielowi. To znów domisie mia, że pewnie miumie egipskie, szczególnie jakieś kapłanki a obecnie odkrytego nie dawno faraona Tutankhamena mszcza się na tych, którzy przetrwali im sen wieczny a nawet stwardniałe zwłoki przewieźli z ojczyznych óramid do Londynu, potem kolejno i na wszystkich pomocnikach tychże „świątokradów”. A otóż w tych dniach „Polska Zachodnia” przyniosła wieść podobną, ale innego rodzaju, mianowicie, że małe księgi psaszek jakiegoś bożka chińskiego zawierający wewnątrz piśmienną groźbę zemsty na każdym właścicielu jego nieprawowitym, również „dotrzymuje słowa”, a kroku wspomnianym miumiom egipskim i niezwykłym kamieniom szlachetnym, mianowicie, że nagłe usmiercił już skości kilku to swoich posiadaczy, aż w końcu dostał się do muzeum głównej policji tajnej w Londynie.

czytać dalsza połowe danej stronicy. I oto przy tej sposobności — potrącam stolową lampę elektryczną aż się zachwiała, tancząc mimo postu. Szczęściem pochwyciłem ją wczas jeszcze i osadziłem na miejscu, ina czej byłbym stłuki i żarówkę i kłosa nad nią, może byłoby i krótkie spolecie, czyli brak światła na całą noc. A kto temu winien? Oczywiście ów bożek nieszczęsny, ale on chciał mej winy dowiedzieć, jednakże był o tyle łaskaw, że mnie tylko nastraszył. Tak tedy i mnie dostała się cząstka jego zemsty.

A wiec śpustwo nie warte ani słowa, tem mniej druku? Oho! Zapytajcie tylko różnych nowopogan, nowobudystów, meta psychików czy jak tam się przeważało ONI sadzą o tym „poważnym” wypadku, a dowiedcie się że napewno jestem ofarą, choć tylko łagodnie ukaraną mściwościami bożstwa chińskiego. A niejednym polityk domorostu doszuka się tu, jak „Amen” w kościele, dobitnej groźby niebezpieczeństwa żółtego. Niechaj więc jedni i drudzy użyją dowoli, wyszukując zaiste powyżej opisane każdy we własnym zakresie.

Szary obywał.

Nowe bajki według Krasickiego

Nie z potrzeby, ale z mody
Pędzi drogą panica młody...
Choć mu wszyscy uszli z drogi,
Strząskat auto, teb i nogi.

Ze zamknięty w skorupie niewygodnie siedział,
Wyśmiewał ktoś ślimaka; ten mu odpowiedział:
Wśród nędzy mieszkaniowej mam kąs kąta swego;
Tyś bezdomny... A zresztą djabli ci do tego. ZEFLIK.

Rowy strzeleckie pod Kaletami

Z Kuczowa w lubińskim powiecie disza mi robotnicy powstałicy:

Kochany Kocyndrze! Tu w okolicy ludzie opowiadaja, że będzie niedługo wojna, bo w lesie od Kuczowa do Kalet „Herr Förster” kazal porobić „rowy strzeleckie”.

Aby ten „Herr Förster” nie popadł w podezrenie, musimy wyjaśnić, że to zrobił jeno tak na złość tym robotnikom, którzy przez ten las jada na rowerach do pracy w fabryce w Kaletach. Ten las i ta fabryka należą do Donnersmarcka, droga przez ten las jest obecnie przy rozruchach wiosennych bardzo zła, to też robotnicy, co na rowerach jada do pracy, objeżdżaja ten maras ścieżka poboczna. Ten „Herr Förster” nie życzy jednak tej małej wygody robotnikom, którzy pracują u tego samego pracodawcy i kazal te ścieżki zarażać i wykopać „włóczyce doł”. Uszkodzono prztem korzenie drzew, które beda śmniać, czyli te złości do robotników narobił Herr Förster” szkody swemu chlebowodcy. Możeb tam ktoś rozsądny ze Świerkianca pojechał obejrzać te „rowy strzeleckie” panna „lesztra” i stwierdził, czy ta ścieżka rowerzystów robotników była tak niebezpieczna?

Robotnicy z okolicy.

Zagadki

Pierwsze u dzika, a drugie i trzecio
Użyjcie jak chcecie,
Do jedzenia lub śpiewania.
Wszystko wszyscy maja radzi
Niech odgadnie kto poradzi?

Tylko pół litery, a można na niej kłaść
książki i papiery. Garnek też.

Pije sie, jeżeli nie lura,
Furgo to, ale nie kura.

Miedzy tych, którzy nadeszła do „Kocyndra” trafne odpowiedzi na wszystkie trzy zagadki, rozlosowane zostana trzy wesole książki.

Na wesolej biedafali

Nie dać sie blydział!

Witom Was Ludkowie Miiyri!

Jakośmy, dzieka Bogu, przetrwali za tyma; idzie wiosna a z niom nowe życie. Pod łokdem i na biedasztybach stroki ruch, bo krowle chcom jeszcze spyniężyć wagieli, aby coś na te światła zarobić.

Z cytronami na granicy (też jest ruch, ale to pieroński geseft, bo zielonkowie znouwu wieczi strzyżaja. Gazety piszom ciągiem, że tam kierekós znouwu postrzyżyli a bo nawet zastrzyżyli! Cytryny to kiepski geseft, lepszy jest ze szpytkom i z „krawkowska” w odwrotnym kierunku.

Łopowiadol mi jeden koleks, co też tam „hangulje” transport szpyrki, wuszta i n-iesa do Zobrze, że tam wiekka znaczenie mam litery „n. w.”.

— Zgodni — pado — co to znaczy? — U nos — padom — wiadomo: „przy sposobienie wojskowe”, ale tam? Czy jo wiem?

— Skoro nie wiesz, to ci powiem. Byłech, wiesz, w Zobrze na torgu i chodzja se tak kole tych bob co jaja i masło sprzedawajom. I słysza jak jedna baba woła: — Frische Eier, Butter, „powu”!

Przystanolech i dziwom się na nią. — Wolien sie Eier, Butter? — a przyczynym głosem dodala: „oder powu”?

— A jo do niej padom po polsku: — słucha jom jyno, jajce i masła, to nie chca, ale co to jest to „powu”?

— Polski wuszit — pado mi ciszej — prowadziwy polski wuszit z Krakowa. Szmu głowany! — dodala mi blank po cichu na ticho, a potem jeszcze zachwolała: — trzeba im wiedziec, że jo mom towor, echt pri-wal! Odmynie nawet te panuchy od tych wyższych, co w uniformach som łobieczny ni i hakemkrocyj nosza, kupujom „krawkowsko”. — Ja, ja, padom im, co to jest dobry polski wuszit! Terazki dostatach zamówienie na cółki cetnor prowadziwej, krawkowskiej, takiej ze szpytkom! No, toż wiela chcom „powu”?

— A kaj to majom? — pytom — przeca tu nie widać tego wuszta.

— Jest tam, kaj mo być! — pado mi baba i dodaje: obejrzoj se — odkryła kosz i pokozala mi cale krance prowadziwej krawkowskiej.

— A po czemu funt? — pytom.

— Marka i sześć pientoków.

— Pierona! — padom — dyć u nos najwyżej za złotego funt dostanie.

— A to łoni som z Polski?

— No toć, a orzyszołech tu, przakozać sie, kaj to ten wuszit idzie, co go też lweruta.

— Pst! — pado mi baba cicho — Polky łon idzie — „frische Eier, frische Butter!” zacznym głośno wołać.

A jak tamten przesoł, pado mi: jeżeli macie dobry towor i prajs nie drogi, to mo’ka kupić.

Umówilychmy sie, że do torgu szpytkomiy sie tam w jednym szynku. I tam echmy interes ubiyli. Do terazka zarobił na mnie jedyn pośrednik, a teraz to odrazu hanuoyka odemnie kupuje. Jo zarobia wiecej i łona też mo wiekszy zysk. Łobie stroty som za dowolone, a to w handlu jest grunt do prowadzenia.

Tak mi łopowiadol mój koleks z Rudy i dodal:

— I wiesz, Francik, przyznom ci sie, jo te wuszty som w doma robiał!

Niezawodny środek na zwalczenie kryzysu.

Oto jest maszyna, których pewna ilość niechytnie polożyłaby koniec dręczącemu ludzkoci kryzysowi. Maszyna ta bowiem speł ni pracę jednego robotnika, wymaga zaś obsługi 160 ludka.

Śniadanie młodej pary w okresie młodoowych mięsięcy.

kobiyta moja leżdzi do nie na torz do Oświecimio!

— A łobielak sie to?

— Wiesz, to jak, że siedym bob wynał: mujom jednego furmana, jadom furom przez cółko noc, tam kupiom małe wieprzk, jajca, masło, kury, gans i znouwu jadom na zed cółki dzien.

— Jak sie to kalkuluje?

— Od baby i wieprzka furmon bierie pieć złotych, tam za wieprzka małego płać sie pientność złotych, razem dwadzieścia złotych, a tu a nos na torzu za takiego wieprzka musza zapłacić trzydzieści pieć złotych. To już mosz pientność złotych prolika.

Wymowa tablic.

Niewesole rozmyślania fabrykanta kostjumów kąpielowych.

Gdy pani domu wyjedzie na wakacje...

Kelner! Proszę podać porcję mrodonych jak jak dla rybek, mięso dla psa, talera mleka kotkowi, porcję mieszaniki dla ptaszka i dla mnie beefsteak.

Wiosna

Znów mamy wiosne,
a z nią radośnie
budza się checi,
Znów pieśń miłości,
nowej radości
do dziolchy neci!

Toż dziolcho luba,
dał twego dzioba
i kochaj mnie.
W śmierzost sie zjawia,
Liter postawia,
posikom cie!

Biedagraleł.

— Z tem własnym chowem przez 3 mio-
siace i z lwerowanien „powu”, szpyrki i
miesla na drukno strota to tak na czysto, ze
stoolećdziesiąt złotych, no i to, co sami
przemtem doma zajemy: podgardle, krupki-
preswusz, galert itd.

— Ale rzzykujesz na granicy wolność
abo i życie!

— A ty w „biedasztyble” nie rzyzku-
jesz? Tyś jest blydahajer, to jest blydahaj-
dyrz. Jak człowiek chce żyć, musi sie nie
dać blydział!

Powtórzył Francik Klyta, bledahajer
z biedasztybu „Podszukonek”.

Z zagadnień naukowych i literackich

Kazimierz Czachowski

Karol Hubert Rostworowski

W 25-lecie twórczości dramatycznej

Naczelnym twórcą współczesnego dramatu polskiego urodził się 3 listopada 1877 w Rybnie...

W latach 1900 — 1908 Karol Hubert Rostworowski studiując filozofię i muzykę w Lipsku i Berlinie...

Pierwszą osobno wydana książka Rostworowskiego był zbiór wierszy z roku 1901 pt.: „Tandeta”...

Powiedziano o Rostworowskim, że poczuciem tragedii przewyższa wszystkich współczesnych pisarzy dramatycznych...

W takiej perspektywie otrzymuje się właściwy pogląd na rodzaj tragizmu obu arcydzieł dramatycznych Rostworowskiego...

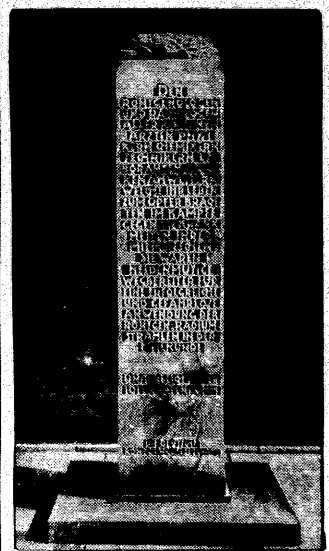
garni F. Hoësicka w Warszawie, 1936). Oba dramaty historyczne przedstawiają człowieka na niżej duchowego...

Jest to dramatyczne umysłowanie najtrudniejszej tajemnicy wiary chrześcijańskiej.

Następnie dwa dramaty Rostworowskiego: „Zmarłych wstanie” (1922) i „Anty-Christus” (1925) były napisane z pobudek ekologicznościowych.

Od alegorycznego abstrakcjonizmu mistrzów nowym zwrotem do dramatu naturalistycznego stała się „Niespodzianka” (1929).

Przewidywać wolno i należy, że cetyka chrześcijańska będzie również ogniskiem ideowym „Czerwonego Marsza”...

W najbliższym czasie odsłonięty zostanie pomnik wzniesiony przez Instytutem roentgenologicznym w Hamburgu na cześć zmarłych lekarzy, uczonych, siostr miłosierdzia itp., którzy nieosie pomoc chorym — stracili swe życie.

Janina Zabierzevska.

Wszystkim...!

tym, którzy dziś chcą burzyć — bo nali ich nienawisć — którzy dziś — z nożem na brata — bo nali ich zawśc — którzy odródnego Feniksa powalić chcą i zniszczyć...

Nie same Słowa, Słowa — lecz na wieść sumienia — Leci Człowiek Miłości i Zody, drzewa owoce rodzące —

Gdy przyjdzie chwila łaski w godzinie zrozumienia, otwórzmy serca na obłęd, zróbmy rachunek sumienia! Wówczas nas olśni świadomość — znak miłosierdzia danu, że byliśmy od wieków wrozami sobie i samym —

Scjelna przekleństwa, ścisła się lamenty, Głodni i spragnieni — beda syć, napojeni, tonacy wypłyną z przesuszkiej topieli, Skrzywdzono a prawy — będzie jako święty — a ludzko smutni stana sie weseli, — Przez siłę w nas poczeta, serc naszych try — umf zwycięski — przez uczciwość zamierzeli, przed cznow — szlachetnych fundazem, w wolnej i niepodległej Polsce wolni od kleski Złogo stwarzamy Dnia Dobrogo NOWY TESTAMENT.

Nietylko jeżeli się nam spieszy, ale także jeżeli chcemy odbyć podróż najwygodniej powinniśmy podróżować samolotem. — Tanie ceny biletów!

Na Święta! JAJKA, BARANKI I FIGURKI ŚWIĄTECZNE CZEKOLADA i proszku DO CIAST I MAZURKÓW CZEKOLADKI I PRALINY W PIĘKNYCH BOMBONIERACH Fuchs ŚWIECÓNKI DLA DZIECI

Udział twórczości katolickiej w dzisiejszej literaturze świata

Z inicjatywy ruchliwego Zakonu OO. Jezuitów wysłały drukiem wartościową dwutomową pracę, poświęconą twórczości katolickiej w ostatni przekład dzieła niemieckiego, wydane przez Księgarnię Herdera we Fryburgu pt.: „Katholische Leistung in der Weltliteratur der Gegenwart”...

że stoi on „na porządku obszaru katolickiego”. Obszernej omawia Battaglia działalność pisarską ks. Jęży, jak Rostworowskiego, Podoleńskiego, Szlagowskiego, Ks. Kard. Hlonda, Arcybiskupa Teodorowicza, Ks. Prof. Weiss, Michałskiego, Jakubisiaka, Świąka, Woroneckiego i Krzesińskiego. Zmianom jest, że z półtora dziesiątych do katolików zalicza profesorów ławorskiego i Zdziechowskiego, Z historyków katolickich poświęca dużo uwagi Haleckiemu. Do katolickich poetów zalicza Kazimierza Tełmatera. Interesujące, choć szczerzej się są uwagi o pracach katolickiej, Mjanow, cie prof. Battaglia stwierdza z całą stanowczością, że „w chwili obecnej właściwie n.ema organu katolickiego” na wysokim poziomie poza Przeglądem Powszechnym, wydawanym w Krakowie przez Jezuitów. Francuska „Mały Dziennik” jest piśmie popularnym, „gdzie literatura i krytyka nie znała dla siebie ani dość miejsca, ani dostatecznego poziomu”. Wogóle „piśmiennictwo katolickie po zostawione jest dobrej woli różnych pism codziennych, które w programie swoim stoja poza

PELERYNKI GUMOWE DZIECIOM, SEROLENIE I DAMSKIE na praktyczno i tanie. — Sprzedaż wprost a wytwórca „ATLAS” KATOWICE WOJEWÓDZKA 84 w podwórzu — Telefon 321-97.

obrógę wyznajomości! Mimo tego zastężeńa odaniem autora nawet dzienniki, przegazczone dla szerzej publiczności i świeckie poświęcają dużo uwagi literaturze katolickiej, omawiając ją w sposób żywy, Niestety nie wszyskie t, zw. organy katolickie stać na odpowiedni poziom kulturalny, jak „Przegląd Powszechny”, redagowany przez krakowskich Jezuitów, Zamykając na tem dziennikarską wzmiankę o pożytecznym dziele prof. Battaglia, witemy z uznaniem nowy i bardzo pożądany przewodnik po współczesnej literaturze, tem cenniejszy, że napisany przez prawdziwie kulturalnego krytyka, Dr. Zet,

Katowicka wiosna Świetlna reklama wiosny, stońca miga coraz triumfalniej; W dzień jako dukat poltykliwa, u zachodu różą kwitnie. Złote skwerów miejskich, jakby z chemicznej wyszła pralni: Czysta, świeża, miękka, układa się aksamitnie. Na gazonie przed Panną Marią śnią krokusy sen lilijowy; Przed przelastką kirehą butnie „złoty deszcz” złotem bulga. W zwierzyńcu miś bury odrzuć precz snu okowy, Lwiecom lew się marzy... (Marzy? I to ma być ulga?) Na ulicach szum, gwar: karnawał! Damy — same prima vera! Karminowe usta, paznokcie; Kostium — serce — prosto a tęty Panowie też sobie; Każdy prototyp bohatera... Garnitur... manikur... Zdobycia sero niedościgny! Wielki zaprawdę jest w mieście wiosennej czar pory, Gdy rozoszałe zewozą, uniesień, ekstaty tużka; Gdy drą się na wypródkki piaszko i bachory (I poet, — jak przykład pouca).

Wiadomości bieżące.

MYDŁO BEBE SZOFMANA NAJLEPSZE BO SPECJALNE DLA DZIECI

Niedziela Palmowa

Palmowa niedziela (kwiecień niedziela) ostatnia przed Wielką...

Wielki Tydzień

Wielki tydzień, ostatni tydzień przed Wielką...

Spełnijmy obowiązek wobec rodaków naszych zagranicą

OBYWATEL!

Zagranica mieszka osiem milionów Polaków. Jedni mieszkają na swojej ziemi...

Nie możemy naszych rodaków zagranicą zostawić samych i zdać ich wyłącznie na własne siły...

Przecież potrzeba tam szkół polskich, kursów polskich, ksiązek polskich, słów polskiego...

W tym roku przystępujemy po raz szósty do dorocznej zbiórki na rzecz Funduszu Szkolnictwa Polskiego Zagranicą.

Przez ubiegłe pięć lat dała ona w swoim wyniku 1931 r. — 205.000 zł, w 1932 r. — 306.000 zł...

Ofiarność Wasza, Obywatele, wzrasta z rokiem każdym, wraz ze wzrostem zrozumienia, że praca dla Polaków nie obczyźnic, to nie filantropia...

Otwierając zbiórkę w 1936 r. apelujemy do wszystkich Polaków na Śląsku...

Katowice, w marcu 1936 r.

Komitet Honorowy:

(-) Dr. Michał Grażyński Wojewoda Śląski.

(-) Ks. Dr. Stanisław Adamski Biskup Śląski.

(-) Gen. Dr. Józef Zajęc Dowódca Dywizji.

(-) Karol Grzesik Marszałek Sejmu Śląskiego.

Członkowie Komitetu:

- T. Adamecki, Dr. J. Aulich, M. Bajer, Brawowska, Cz. Wieniawa Chmielewski, Dr. P. Choraży, inż. A. Cieszewski...

Dotychczasowy przebieg „Tygodnia Polskiego Związku Zachodniego” na Śląsku

Katowice 5 kwietnia. Zapowiedziany „Tydzień Polskiego Związku Zachodniego”, odbywający się od 30 marca do 6 kwietnia...

odbyły się już w: Rybniku, Orzeszu, Nowej Wsi, Świętochłowcu, Łędzinach, Mikołowie...

Behater dziewiętnastu rozpraw odbytych jednego dnia.

W dniu wczorajszym przed Sądem Okręgowym w Katowicach, jako instancją odwoławczą — znalazła się sprawa „rekordzisty”...

ale niestety ciągle niezawodne: przedstawiał się za inspektora, nauczyciela, radcę kupca...

(-) Nie tamować ruchu ulicznego. Katowiccy mają silny ruch uliczny; nie może on być tamowany przez publiczność...

Zdrowol Smacznie! Obficie! Tanio tylko w Mleczarni „Zdrowia” w KATOWICACH ulica Zwycowca nr. 12.

Niedziela 5 kwietnia. Dziś: Wincentego. Jutro: Wilhelma op. Wschód słońca: 5:13. Zachód słońca: 18:22.

(-) Pan Wojewoda wyjechał do Warszawy. Pan Wojewoda Śląski dr. Michał Grażyński wyjechał w sprawach urzędowych do Warszawy...

Na święta wielkanocne kupiec ładno nakrycia stołowe, obrusy białe i kolorowe...

Jestyl KATOWICE, Plac Marz. Pilsudskiego 4 (Rynek). Odczyt o wrażeniach z podróży kajakiem do Indji.

Dancing-Bar „WOJKO” Katowice, ul. Mickiewicza 8/1, Tel. 34420. ATRAKCYJNE WYSTĘPY.

(-) Baczność Polki Katowickiego. W niedzielę, dnia 5 bm, z okazji „Tygodnia Śląska”...

1933 Wina Mozełskie oryginalne. Wenhener Souvenuhr Auslese Bernkasteler Doktor Auserle i t. d.

(-) Z ważnego zebrania i akademii PZZ, w Brynowie. Ostatnio odbyło się ważne zebranie koła PZZ w Katowicach...

(-) 750 tabliczek czekolady. Po przecieciu drucianej siatki i wyduszeniu szczyb w oknie wiano się do fabryki cukierków firmy „Florida”...

KOMUNALNA KASA ODSZCZĘDNOŚCI POWIATU KATOWICKIEGO. WIELKIM WŁASNOŚCIWYM BEZPIECZNYM OPROCENTOWANIEM KAZDOCIĘSNA WYPŁATE TAJEMNICZ.

Z Katowickiego (K) Pogoni za złodziejami. W nocy na 3 bm, usiłowano włamać się do magazynu rzemieńka Madloch...

Z Siemianowic (Si) Wielka manifestacja narodowa. całego społeczeństwa polskiego naszego miasta i okolicy...

Z Mysłowic (M) „Męka Pańska”. Dziś, w niedzielę o godz. 18 zostanie wytworona saramen ks. Salezjanów sztuka pt. „Męka Pańska”.

(M) Dodatkowy zasiłek dla bezrobotnych. W bieżącym tygodniu Magistrat wydał bezrobotnym zasiłek gotówkowy i artykuły spożywcze...

(M) Sędziostwo rekonesansowe wydalec od poniedziałku ekspedycja towarowa. W domu przy ul. Rymera 16 są nieszczerze przewoźnicy kanalizacyjne i nieczystości wyeksploatowane...

Gdziekolwiek los rzucił Polaka w świecie — wszędzie dba o wielkość Polski.

Chore kobiety osiągają przez użycie naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa...

Z Chorzowa

- 1) **Jubileusz zminy kościelnej św. Józefa.** 5 bm. upływa 25 lat samodzielnego istnienia...
2) **"Miała Magdalena".** Słow. Pań M. Mosierdziejowa...
3) **Wycieczka do Niemiec.** Dnia 1 bm. o godz. 8.30 wjechała z Polski...
4) **Jak Śląska Młodzież Akademicka może pomóc Serbo-Luzacyom.** Onegdaj odbyło się zebranie stowarzyszenia...
5) **Godziny urzędowania na poczeki w dniu świątecznym.** W niedzielę, dnia 5 bm. ze względu na nasilony ruch...
6) **Protest przeciwko prowokacjom niemieckim.** Dnia 2 bm. odbyło się zebranie kolegi Narodoego Chrześcijańskiego Zjednoczenia...
7) **Ukonytuowanie się komitetu uroczystości rocznicy Maja 13-lecia Powstania.** Dnia 2 bm. odbyło się zebranie Komitatu Oywatelskiego...
8) **Holny dar.** Jak się wiadomo, firma konfekcyjna St. Kuchlewski...
9) **300 cytryn.** Dnia 1 bm. o godz. 7 przytrzymano na dworze kolejowym...
10) **Nowa placówka fow. Przylaków Młodzieży (P) Nowej w Haludkach Wielkich.** Odbyło się tu zebranie konstytuujące...
11) **Z Pszczyńskiego**
a) **Nowa placówka fow. Przylaków Młodzieży (P) Nowej w Haludkach Wielkich.** Odbyło się tu zebranie konstytuujące...
b) **Z Pszczyńskiego**
1) **Wystawa m. p. Milaty, który brzmi następująco: "Wobec artykułu, który ukazał się w katowickiej "Polonii" z dn. 2 bm., podpisano przez p. W. Z., a zawierającego zarzut przeciwko P. Wyzrotatorowi Soltysu, rodzina Soltysowa odwołuje się do delegacji władz szkolnych, biorących udział w pogrzebie ś. p. Milaty, a w szczególności na p. wyzrotatora Soltysa. Jak dalece bezpodstawną i tendencyjną jest relacja "Polonii" świadczą oświadczenia, nadesłane "Polsce Zachodniej" ze strony rodziny ś. p. Milaty, który brzmi następująco:**

Działalność Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Mysławek

Teren działalności K. K. O. m. Mysławic obejmuje miasto Mysławice i przyległe okolice. Kasa istnieje od roku 1888 i ma za sobą 47 lat twornej działalności...

na budowę domów mieszkalnych, przez co znacznie zmniejsza niedźcę mieszkaniową oraz daje zatrudnienie licznym rzemieślnikom i bezrobotnym.

Table with 2 columns: rok, księżczek, zł. Rows from 1924 to 31 III 1936.

Z powyższego zestawienia wynika stały przyrost wkładów oszczędnościowych i liczby oszczędzających. Stan końcowy wkładów, wykazany na dzień 31 marca 1936 roku nie osiągnął jeszcze stanu wkładów oszczędnościowych na koniec roku 1914...

Na koniec roku 1935 Kasa wypożyczyła kwotę ponad 1 milion złotych. Na zabezpieczenie wyplał wkładów oszczędnościowych w umówionych terminach wyprowadzenia. Kasa posiada wysoka płynność gotówkowa...

Komunalna Kasa Oszczędności w Mysławic przywileje wkłady począwszy od 1 złotego...

Z uwagi na stały rozwój Kasy przeniesiono lokal z Rausza do lokalu, położonego w budynku Rogowym przy ulicy i placu Marszałka Piłsudskiego...

VIM czyści wszystko! Odrobina Vimu na wilgotnej szmatce, starannie oplotką, a wszystko w domu będzie lśnić czystością!

Wspaniała manifestacja narodowa w Świętochłowicach

W ubiegłą niedzielę odbył się na Rynku w Świętochłowicach wielki wiec manifestacyjny z okazji Tygodnia Polskiego Związku Zachodniego. Na wiec przybyło przeszło 5 000 obywateli...

manifestacji i spotęgowanie uczucia patriotycznego wśród młgłi uwświatomionych obywateli. Pod koniec udzielano kilka recytlcy...

Rodzina śp. Milaty odplera tendencyjną napaść "Polonii" na p. wizytatora Soltysa

W związku z pogrzebem ś. p. Alojzego Milaty, zastulzonego nauzclici seminarjau na Bobrku, katowicka "Polonia" w artykule swego korespondenta cieszynskiego p. W. Z. sfabrykowała tendencyjną napaść na delegację władz szkolnych...

Wobec artykułu, który ukazał się w katowickiej "Polonii" z dn. 2 bm., podpisano przez p. W. Z., a zawierającego zarzut przeciwko P. Wyzrotatorowi Soltysu, rodzina Zmarłego odwołuje się...

Przed obchodem "Dnia Lasu"

Zapozycikowany przed kilku latami przez Związek Leśników obchód "Dnia lasu" spotkał się z zainteresowaniem społeczeństwa i uzyskał poparcie władz zarówno gospodarstwach jak oświatowych i administracyjnych...

przypada na sobotę 26 kwietnia. Ogólne przygotowanie w całym województwie zostały już przeprowadzone przez Śląski Odział Związku Leśników i Krakowski-śląski oddział Polskiego Towarzystwa Leśnego...

Z Pszczyńskiego

(P) Katowicki Teatr Polski przybywa do Orzesza dnia 14 bm.

(P) Zarząd kasa Tow. Polek w Mizerowie. Ostatnio odbyło się w Mizerowie walne zebranie Tow. Polek Wybrano nowy zarząd w składzie pp: przew. Koczarska Marta, wiceprzew. Stefania Stróbelowa, sekretarka Anna Jasłowska...

3) **Wycieczka do Niemiec.** Dnia 1 bm. o godz. 8.30 wjechała z Polski Niemiec wycieczka, składająca się z 22 uczniów Akademii Górniczej w Krakowie, których udali się w celach naukowych do Dreżna...

(P) Orlara własnej niestrożności. 3 bm w godzinach rannych weszli złodzieje do domu restauratora Pawła Żura w Panłowicach i nieposprzeżeni przez nikogo skradli z niezamkniętych szaf w korytarzu garderobe. Następnie weszli do otwartej kuchni skąd zabrali zeszek 4 kilkanaście złotych gotówki oraz weksla na kwotę 500 zł. Po dokonaniu kradzieży, uwiązali przez niestrożność właściciela, sprawcy zbiegli w naczynny kierunku...

(P) Nowy zarząd PZZ. w Czarkowie. Ostatnio odbyło się w Czarkowie walne zebranie PZZ. Nowy zarząd wybrano w osobach pp: prezes Franciszek Szecepańczyk, zast. preza Jan Liszka, sekretarz Józef Zemła, zast. sek. Ludwik Kamla, skarbnik Józef Mamolec, zast. skarb. Urzół Paweł, komisja rewizyjna: Szklany Karol, Szary Jerzy, Gnotaj Jan, lawnicy: Rychly Roman, Jarga Paweł, Kubis Jan.

(P) Walne zebranie Tow. Polek w Kobielickach. Po dyskusji nad sprawozdaniami z działani składu zarządu dokonano wyboru nowych władz, które stanowią pp: przewodnicząca Czworoskova Anieszka, sekretarka Jamrozikówna Tekla, skarbniczka Gruszczykówna Marta. Po omówieniu spraw organizacyjnych, uchwalono urządzenie w kwietniu "święcone" dla członków kofa. Przewodnicząca okręgowa wyłosiła referat na temat "Hodowa ziół leczniczych".

(P) Z walnego zebrania NChZP w Podlesiu. Kolo NChZP obejmujące swa działalność Podlesie i Kolonie Boera, odbyło onegdaj walne zebranie, na którym imieniem Zarządu zwłał sprawozdanie p. Jarczyk Robert. Po udzieleniu absolutorium wybrano nowy zarząd, w skład którego weszli pp: Jarczyk Robert, przew. Aleksander Jaronczyk, wiceprzew. Ró Józef skarbnik Manowski Augustyn, sekretarz, Delat Wilhelm zast. Jako lawnicy: inż. Michałaki Jan, Bednarek Alojzy, Welski, Barczyński Ludwik i Polys Robert. Ref. oświatowym wybrano naucz. Polyma Wład. Do komisji rewizyjnej weszli pp: Chromyk, Arzendarczyk, Czworaj Jerzy i Kusł Ludwik. Na zebraniu omawiano też sprawy nadchodzących wniosków. Po zebraniu NChZP odbyło się zebranie Komitetu Ommowego przy NChZP w sprawie obchodu 3 Maja w Podlesiu, przewodniczący przeszedł miejscowych lawarzyw...

BOLU CZYLI KOWALSKINA

(P) Z walnego zebrania NChZP w Podlesiu. Kolo NChZP obejmujące swa działalność Podlesie i Kolonie Boera, odbyło onegdaj walne zebranie, na którym imieniem Zarządu zwłał sprawozdanie p. Jarczyk Robert. Po udzieleniu absolutorium wybrano nowy zarząd, w skład którego weszli pp: Jarczyk Robert, przew. Aleksander Jaronczyk, wiceprzew. Ró Józef skarbnik Manowski Augustyn, sekretarz, Delat Wilhelm zast. Jako lawnicy: inż. Michałaki Jan, Bednarek Alojzy, Welski, Barczyński Ludwik i Polys Robert. Ref. oświatowym wybrano naucz. Polyma Wład. Do komisji rewizyjnej weszli pp: Chromyk, Arzendarczyk, Czworaj Jerzy i Kusł Ludwik. Na zebraniu omawiano też sprawy nadchodzących wniosków. Po zebraniu NChZP odbyło się zebranie Komitetu Ommowego przy NChZP w sprawie obchodu 3 Maja w Podlesiu, przewodniczący przeszedł miejscowych lawarzyw...

P12/339

Persil Henko

oto dwa środki,
bez których niema
prania!

Nie przepłacajcie

towarów różnym agentom, prowizie zaoszczędzisz sobie, jeśli wstąpisz, przekonasz się, że najtaniej kupisz go tówka, na raty: Rowery, maszyny do szycia, pisania nowe, używane. Nauka ćwiczenia pisania na maszynach różnych systemów. Kupujemy używane maszyny (3878)

Słaski Dom Maszyn

KATOWICE, Kościuszki 3.

WYRÓB KRAJOWY

Okulary Swoka

stanowią najskuteczniejszą pomoc dla osłabionych oczu
J.WYK OPTYK DYPLOM
KATOWICE sw. Jana 11

Przy zapotrzebowaniu dobrych zegarów towarów złotych oraz naręcz do kupna. Gwarancja dwuletnia, najniższe ceny, obniżono w obecnej porze.

EMIL STILLER

Katowice, 3-go Maja 26. — Proszę na moją Firmę dobrze uważać! (2298)

Na Święta najprzedniejsze

Wina, wódki i likiery

poleca firma

„MONOPOL“

wł. M. Adamczyk i J. Zwinczak
w Cieszynie

Sklep obuwia Marja Przybyłowa

CIESZYN, ul. Legionów 14

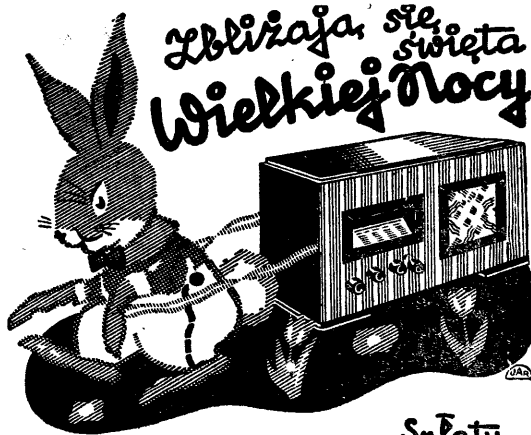
posiada na składzie wszelkie gatunki obuwia, jakoteż do św. komunij i konfirmacji. — Uprasza się P. T. Publiczność o porady i liczne odwiedzanie. — (3248)

Lisy srebrne!!!

nadszedł wielki transport lisów srebrnych niebieskich itd. po niebywale niskich cenach.

E. TAFFET

KATOWICE, ul. ŚW. JANA 4.
(w podwórzu - dom Sauerlander)

Zbliżają się święta
Wielkiej Nocy

Splaty miesięczne

OD 20 ZŁ.

Dobry odbiór radiowy umili Wam dni świąteczne. Tylko Telefunken-Ambasador, Special lub Uniphon daje zupełne i najwyższe zadowolenie z odbioru stacji krajowych i zagranicznych. Święta, spędzone w ciekawej i pięknej atmosferze audycji świątecznych całego świata — to święta spędzone naprawdę dobrze. Zrobicie niezapomnianą przyjemność sobie i gościom, zaopatrując się w jeden z odbiorników Telefunken

RADIO TELEFUNKEN

MISTRZ TONU, PRECYZJI I FORMY

5 FLEURS
Klasydy typy wrody wymaga innego odzienia. Niezrównany model 5 Fleurs, uwzględnia wszystkie odzienie

FORVIL

PARIS

Oglašzajcie się tylko w „Polsce Zachodniej“

DRUKARNIA ŚLASKA

Spółka z ograni. odpow.
KATOWICE, BATOREGO 2 I KOŚCIUSZKI 15
TELEFON 308-78 I 304-26

wykonuje wszelkiego rodzaju druki, jak bilety wizytowe, zawiadomienia ślubne, klepsydy, programy, afisze, prospekty handlowe, formularze, broszurki, książki, czasopisma, listy, pocztówki, koperty, i t. p. szybko, solidnie, po cenach umiarkowanych

Modne zyrandole

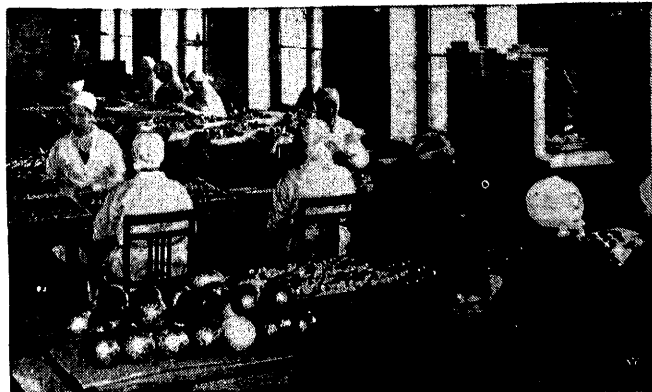
własnego wyrobu po cenach najtańszych
Centrala Światta

Katowice, ul. św. Jana 4
Katowice, ul. 3-go Maja 6
Katowice, ul. Gliwicka 21/23
Chorzów 1, ul. Wolności 33 (3211)

Skład kapeluszy i czapek Adam Olejarsz

Bielsko, Plac Smolki 3
poleca

Kapelusze światowej marki HUCKLA i innych marek, jakoteż czapki wojskowe, związkowe, korporacyjne oraz studentkie po niebywale niskich cenach. 3831

Na zdjęciu naszym reprodukuje obrazek z jednej z fabryk czekolady i cukrów w Warszawie, na którym widzimy grupę robotnic zajętych produkcją czekoladowych jasek wielkanocnych. Tak powstają, nasze ozdoby i przysmaki wielkanocne.

Poważna instytucja handlowa

poszukuje w obrębie Wielkich Katowic

ubikacje na detaliczny skład kolonialny
Zgłoszenia do administracji „Polski Zachodniej“ (3827)

Na sezon wiosenny

nadeszły już różne materiały na płaszcze, komplety i suknie w najmodniejszych deseniach i kolorach po cenach umiarkowanych w firmie

Józef Skutecki

towary tekstylne, ubrania i bielizna
Cieszyn
Górny Rynek 13

Na włosie

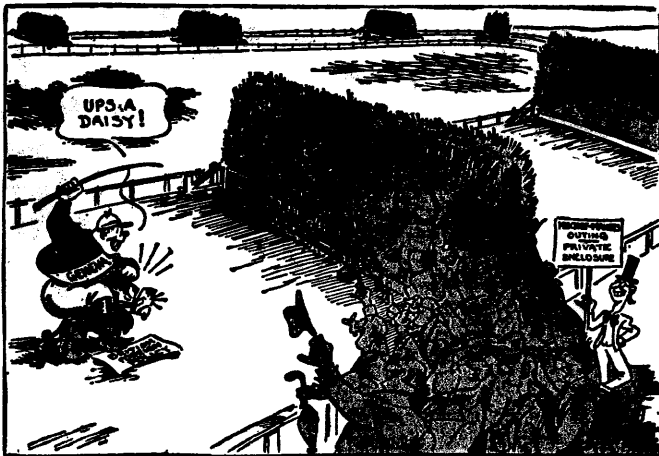
w nowym płaszczu, kostiumie i sukni ze znanej z dobrej jakości gatunków firmy. W niedzielę, dnia 5 IV 36 otwarcie od godz. 13-18

Boerder

ERNEST CEBULLA

KATOWICE, UL. SIKORSKIEGO

3252

W angielskim dzienniku „Daily Mail” ukazała się w tych dniach karykatura dosadnie charakteryzująca obecne położenie polityczne. Mianowicie dzłokiel Genewa (Liga Narodów) bezskutecznie usiłuje przesądzić na łwie brytyjskim (angielska polityka zagraniczna) przeskok, którą postanowili Niemcy w postaci ostatnich posunięć w Nadrenii.

Do I. Komunii świętej zegarki i biżuterje

poleca firma

E. Sachweh i Ska

Jubiler i zegarmistrz

3845

Chorzów I, Jagiellońska 1

Ludwik Pałosz

Cieszyn

Towary spożywczo-kolonjalne

Szynki Wielkanocne

Ula odsprzedawców po cenach konkurencyjnych

3848

S. Skwara

Katowice, Kochońowskiego 3

Rozkład jazdy autobusów na przestrzaniach

Cieszyn - Skoczów - Bielsko

Ważny od 1 kwietnia 1936 r.

Table with departure times for Cieszyn - Skoczów - Bielsko. Columns include time and stop names.

* Kursuje tylko do 15 V w soboty, niedziele i święta, zaś od 15 V codziennie.

Skoczów - Ustroń - Wisła - Istebna

Table with departure times for Skoczów - Ustroń - Wisła - Istebna. Columns include time and stop names.

* Kursuje tylko od 15 V do 15 IX

Cieszyn - Sosnowiec - Ustroń

Table with departure times for Cieszyn - Sosnowiec - Ustroń. Columns include time and stop names.

* W Ustroniu bezpośr. połączenie do Wisły - Glińca. - W Ustroniu bezpośredn. połączenie do Istebnej.

J. MOLIN

Przedsiębiorstwo komunikacyjne w Cieszynie.

Pamiętaj o bezrobotnych!

Oglašaj się

W

„Polsce Zachodniej!“

Kupujcie wyroby krajowe!

Ciasta Wielkanocne

„Backinem” i cukrem waniliowym OZTKERA

Zastępcza: Kurt Fregtas, Katowice, ul. Kochanowskiego nr. 10.

VI. Km. 2038/35.

Obwieszczenie o licytacji

Oglašam, że dnia 9 kwietnia 1936 r. o godz. 11.30 w Katowicach - Zależu przy ul. Wojciechowskiego 47, sprzedam następujące ruchomości: 2 szafy, garderobe, 2 trumny metalowe, kredens kuchenny, ozaczowane na łączną sumę 660 zł.

KOMORNIK SĄDU GRODZIEGIEGO w Katowicach, rew. VI, ul. Krol. Jadw. 6

Obwieszczenie o licytacji zastawów

Oglašam, że we wtorek, dnia 7 kwietnia 1936 r. o godz. 11.30 sprzedam w Katowicach przy ul. Stawowej nr. 20 w firmie Kaczkowski i Ska, następujące ruchomości: 1 szódek na kwiaty, 10 krzesel, 3 ramy kuchenne, 5 obrazów, 1 rolka linoleum, 1 dywanik, 4 stoły, 1 garnitur bielizny, 3 emywalki, 3 nocne szafki, 5 łóżek, 2 szafy, 1 biurko, 1 łóżeczko, 1 bufet kuchenny, 3 szafy kuchenne, 3 kredensy kuchenne, 1 maszynę do pisania marki „Smith-Prenter”, 1 samolot z pilotami, 1 szafa debowa z lustrem, 1 maszynę do szycia, 1 bielizniarka, 1 szegar detentowy, 1 kosz z kijałkami, 1 kanape koszykowa, 1 wieszak z lustrem, 1 otomane, 1 stolik, 2 paczki z pościelami, 1 sztalarka, 1 pierzyw, poduszki i wiele innych ruchomości domowego użytku.

KOMORNIK SĄDU GRODZIEGIEGO w Katowicach, rewiru IV.

WOLNE POSADY

posada prowizje wypłacamy natychmiast. Poszukiwani akwizytorzy do sprzedaży radio i fotoaparatury. Jamin i Kamiński, Katowice, 3 Ma 23 Zgłoszenia osobisto do 12 w piątko, (3938)

stepnie na Województwo Śląskie zmienni Kaucja w papierach war. Słowicki, Zgłoszenia do „Par” Krajow. Rynek 46, pod „Poważna Pańska Cukrów”, (3215)

stepny obwodowi, zdolni organizatorzy, do poważnych transakcyj, wspierani zarząd, Praca stała, możliw. także pobocznie, kilka rodzim. Oferty Gdygla, skrytka 159.

wizytorów zdolnych poszukuje pożądana instytucja, Katowice Sokolska 10, m. 4, od kościoła.

SPRZEDAŻE

owery najlepsze najtańsze tylko w ładnicy Katowice Mariacka nr. 21, sprzedaz za gotówkę, na raty, ułubie pożyczek Państwowych, Karu. 3ym z prowincji zwracamy koszty przelazdowe do Katowic.

anina i fortepiany od 1000 zł Pro. e. zażądać oferty B. Sommerfeld, Muzyka Planin. Katowice, ul. Kościu 11/16 (3191)

woyckij New Hudson 500 w dobrym stanie do sprzedania, Wiadomość, Hotel Miejski u portiera, tel. 348-45.

muzyczna Chevrolet w dobrym stanie, latwo do sprzedania, Pod „Lima- na”

om z mieszkaniem (można też i ze sklepem żywnościowym) do sprzedania w Bytkowie, Wiejska 26 przy Ka- wicach. Zgłoszenia do Reprezentacji Pol. Zach. Cieszyn, Stary Targ 4.

Pożyczki gumowe światowej marki „Elinstar” poleca: „Agrona” Katowice, Zamkowa 1, róg Rynku, T31 nr. 342.83

Do sprzedania różne części samochodowe marki „Ford”: motor, skrzynka biegów, differential telerzowy i inne różne Zgłoszenia do Pol. Zach. Cio- rzów pod „Ford”.

Sypialnia, kuchnia, jadalnia, pokoje mekkie, wykonuje się podług życza- nia klienta. Skład mebli Spiro, róg Francuskiej i Mariackiej. (3230)

Koszule, pyjamy szyje na miarę naj- taniiej „TATRA”, Katowice, Teatral- na 7

WAPNO

budowlane, pierwszego gatunku, pa- lone w piecach kregowych, tuste o duzej wzdajności Wapiennik „Bry- nica”, Czeladz. (3221)

Maszyny do szycia najlepszych mar- rek, z gwarancja 30-letnią sprzedaje okazynie „Poznański Dom Mebli” Katowice, Piłsudskiego 15. Dogodn e warunki zapłaty

Skład kolonialny do sprzedania w Kończycach pow. Katowice. Oferty do P Z pod „Interes”

„Wapno strzemieszyckie” Romana Dobrzańskiego jest najlepsze i najtań- sze Katowice, Mikołowska 43 Tel 304.23 251.59, Strzemieszyce 19 (3863)

Ford 2 limuzyny 1930 najlepszy stan sprzedamy Wiadomość Telef 33155.

KUPNA

Kupie małe i duże zbiory znaczków pocztowych, Zgłoszenia do filatelisty Leitner, Cieszyn, Legionów 28.

Aparat kinowy używany, lecz dobrze utrzymany do filmów niemych. Pu- trzebny Zgłoszenia przyjmuję Dy- rekcja Śl. Zakładów dla Głuchoniemych w Lublińcu.

MIESZKANIA

Mieszkanie 5-6 pokojowe komforto- we w dzielnicy południowej Katowic poszukiwane Oferty do P. Z. pod „Odpowiedzialny Lipiec”. (3835)

Wynajme od natychmiast 1, 2 lub 3- pokojowa, słoneczna, tanie mieszka- nia z ogródkami Kolonia im M. Pilsudskiego obok Ooczalkowic. Zdrój Marosek Józef.

POSAD POSZUKUJĄ

Studentka Uniw. Warsz dyplomowa- na nauczycielka pragnie lekcje sw. koncje, Wiadomość: ul. 3 Maja 32, miesz 22.

ROZNE

10 000 zł, na 1 hipotekę poszukuje się do sprzedania dom z wielkim ogrodem w Koszęcinie. Mam mieszkanie do wy- najęcia, Szlag, Koszęcin, pow. Lu- blińce.

Jasnowiaz psychograjolog Abdel-Ha- min, Lwów 15, Cerkwieca 18, wpra- wdzca każdego na Nowy Tor Zycia. Zwracajacy sie, kazdy dziękuje - wygrywa los, Nadesli datę urodzenia zlotw znacznaki na koszty przyslyli.

For oplany, strojenja, reperacje, poli- turowanie, wykonuje tachowo i tanio B. Sommerfeld, Fabryka pianin, Ka- towice, ul. Kosciuszki 16, tel. 348-98.

Posladam samochod szukam wspólni- kalczkę pod „1245”

NAUBA

Niemieckiego udzielim, Konwersacja, gramatyka Zgłoszenia do P. Z pod „WR”

Jedynie przez

tena, drobne ogłoszenia

kupisz lub sprzedasz korzystnie każdy przedmiot, poszukasz ka- pitał, mieszkanie, pokoje i t. d

Przez drobne ogłoszenia oszczędzasz niepotrzebn. wydatki i czas, a wynik jest zapewniony!

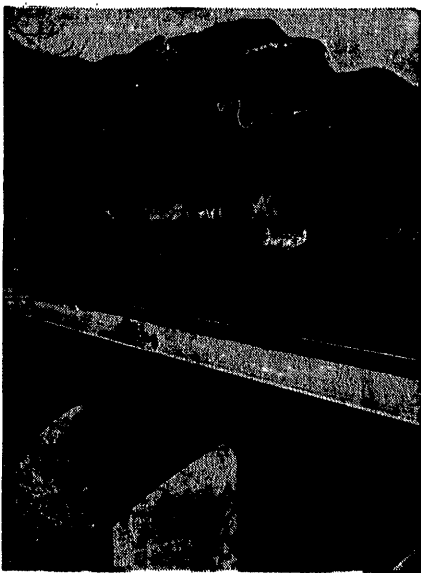
Ben Nr. 5

Ważny od 1-15 kwietnia 1936.

Za dwa złote - 15 złow każde dalsze słowo 20 gr

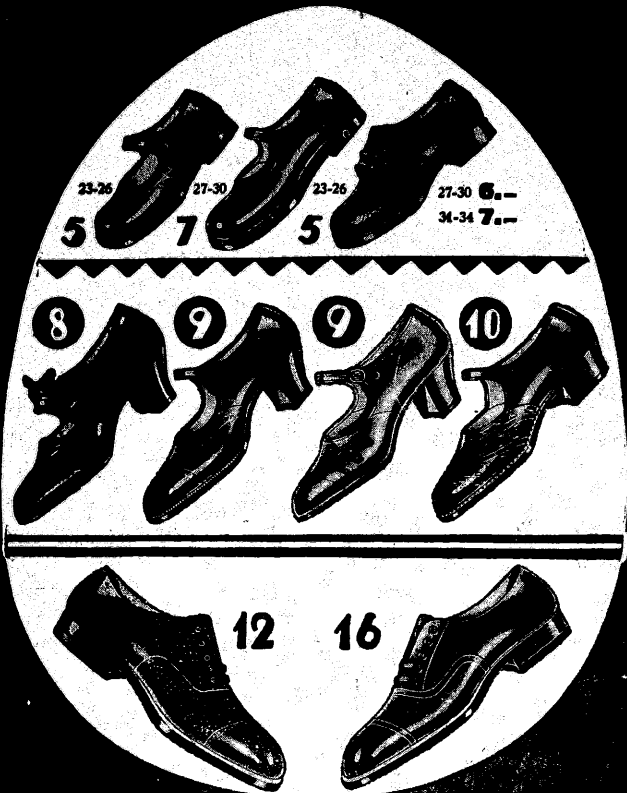
Do listów pozamięscowych dolacza się 50 gr. tytułem opłaty pocztowej.

Tekst ogłoszenia:

Widok na partje Alp niemieckich z nowowynu- dowanym wiaduktem pod Mauthausen.

NA WIELKANOC

POLSKA SPÓŁKA OBUWIA

Rota

FABRYKA W CHELMKU (woj. krakowskie)

Wielka Wypzedaż

Instrumentów muzycznych i gramofonów

Klawiry od zł 100 także na raty. Cześć po niższych cenach. Opony-Cord do rowerów zł 4,50

MAREK
KATOWICE
ulica Stawowa 8

Magiel

Magiel twój zarobek. Największa fabryka magli w Polsce i fabryka rolniczych maszyn. Inż. Józef Bartec. J. Zory. G. Si

święta w górach.

Otoczony lasem i najpiękniejszej do linie Dziecinki. Pensjonat „Ślaczka“ K. Mączyskiej. WISŁA. Telefon Nr. 66. Przyjmuje zamówienia na święta. Ceny przysapne. Wszystkie pokoje słoneczne z balkonami i leżakami. Otwarty przez cały rok

Niespodzianka dla Eleganckich Pań

Po powrocie z Targów Futrzanych

Londyńskich, Leningradzkich i LIPSKICH polecam 3779

po niebywale niskich cenach. Lisy srebrne, niebieskie, czerwone i krzyżaki

Przyjmuję na przechowanie futra na okres letni za pełną gwarancją w specjalnie wybudowanych schowkach.

J. MILNER = Katowice

Tel. 330-17 Mleńskiego 6 Tel. 330-17

Międzynarodowe Targi w Brukseli zwiedził również król belgijski Leopold. Zdjęcie nasze przedstawia króla Leopolda w towarzystwie kierownika Targów.

Wyrób bielizny
Henryk Schek
cięższy, ulica Legionów 43
Skład pończoch, skarpetek, krawatek Filija pralni parowej „Pedanterja“

„ZŁOTOPOL“ Katowice
Siowackiego 39 — Tel. 30831
Kupujemy złoto, platynę i srebro
Płacimy najwyższe ceny.

Sklepem bez wystawy
jest przedsiębiorstwo, które nie ogłasza się za pośrednictwem dzienników i czasopism.

Wubieraszą się w podróż?
Rzuć okiem na informacje o komunikacji lotniczej. — Podróż najwygodniejsza, najszybsza, tania.

Restauracja Zamkowa Katowice
Polecą swoją wyborową kuchnię, znane z dobroci porcje śniadankowe o każdej porze.
Dobrze pielęgnowane piwa Okocimskie, Tyskie i Zywieckie za 1/2 litra 55 gr
Obsługa szybka i rzetelna
GOSPODARZ.

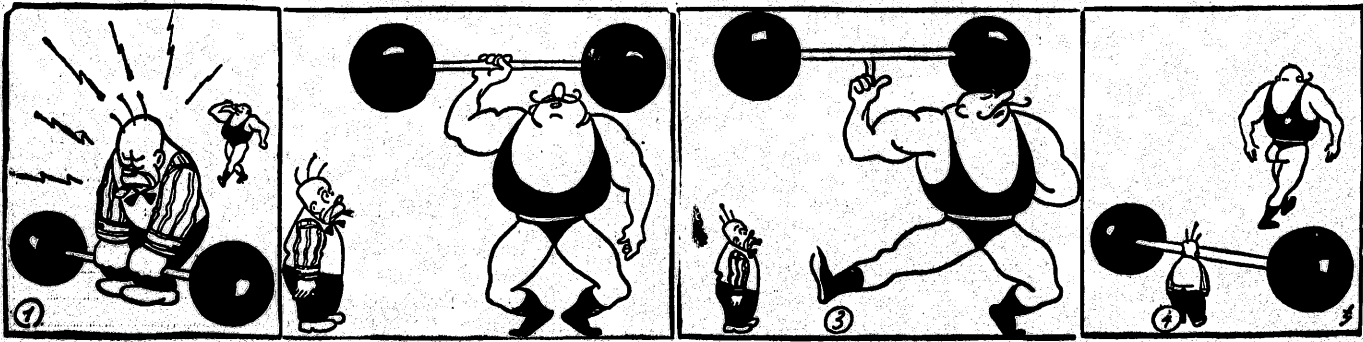
Obwieszczenie o licytacji
Oglašzam, że we wtorek, dnia 7 kwietnia 1936 r. od godz. 10-tej sprzedam publicznie w Katowicach-Debie przy ul. Debowej nr. 40, następujące ruchomości:
4 konie z uprzędem, 1 wóz z platformą, 4 satory wozy robocze, 1 maszynę do sieczki, 1 maszynę do ściągania sznurek, 1 maszynę do skłania „Bryl“, 2 rędzia żelazne, wartości szacunkowej 1.400 złotych.
Ruchomości powyższe oglądać można na miejscu sprzedaży czterdzieści godzin przed rozpoczęciem licytacji.
KOMORNIK SĄDU GRODZKIEGO w Katowicach, rewiru IX.

Obwieszczenie o licytacji
Oglašzam, że w czwartek, dnia 8 kwietnia 1936 r. o godz. 11 sprzedam publicznie w Katowicach przy ul. Śln. Piarsackiego nr. 7, następujące ruchomości:
2 koldry łososiowo-zielone, 2 koldry alebisko-łososiowe, 2 koldry złoto-czerwone, 2 koldry czerwono-łososiowe (cło), 16 koldr watawanych różnego koloru 2 razy 1,20 m, 5 koldr watawanych różnego koloru 1,30 razy 0,65 m, 16 koldr watawanych różnego koloru 2 razy 1,30 m, 1 8 koldr puchowych różnego koloru, oszacowanych na łączną kwotę 1.200 zł. (204)
Powyższe ruchomości oglądać można na miejscu licytacji w czasie wyżej podanym.
KOMORNIK SĄDU GRODZKIEGO w Katowicach, rewiru VIII.

ŻĄDAJĄ CHODNIKÓW „FALALEUM“ 50 Gr. ZA 1 m

Przez drobne ogłoszenie wszystkim znajdywać. Popierał przemysł krajowy!

Karlik Fafuła chciałby być atle!a

przekonane się jednak, że do tego nie wystarczają same tylko dobre chęci..

Rok Należy
Redakto
Tele
ZENNIK
ka
Na p
PAT. po
na front
cie półn
tów man
ry dnia
ta, zaś b
kończona
y, cała
re samol
pus włos
scowości
z. Ogląd
tonosi, r
„czarna
roziewa
działam
skich ju
vosi z A
trwała 4
ten kore
siki, aby
przed us
Wedł
cesarz n
je. Kor
ska włos
LON
który pr
ze obec
lubby,
chwili s
Nasibu
znajduje
zach ten
chy otw
falek i
6ci gran
Jak o
6 samo
Wyniki
rzędowo
ze źróde
dykowan
i, miał
pulać i
modlic
doskom
Dopochu
RZYM
Aby zda
sk ego d
Wy
WAR
popołudn
stawy pi
skiego k
stawy d
cerstwa
ryński.
terzy pi
NOW
zycie pod
22 najgo
transport
Pozostep
Pmochod
najbowa
owali się
wazy się
wolvery
mundury
ym kraje
okonuje
ne oady
Japo
TOKIO
ano sap
wred-śle